

འབྲུག་གི་སྒོ་ནོར་དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༥ ཅན་མ།

LIVESTOCK BILL OF BHUTAN 2025

དཀར་ཆག།

རོ་སྒྲིང།	vii
-----------	-----

ལེའུ་ ༡ པ།	༡
------------	---

སྒྲིན་བརྗོད།	༡
--------------	---

མཚན་གནས།	༡
----------	---

འགོ་བརྩམས་ལྟ་ཆོས།	༡
-------------------	---

བྱབ་ཚད།	༡
---------	---

ཆ་མེད།	༡
--------	---

རང་འཇགས།	༡
----------	---

དམིགས་གཏད།	༢
------------	---

ལེའུ་ ༢ པ།	༢
------------	---

གཞུང་སྐྱོང་དང་གཞུག་སྡེའི་སྒྲིག་ཆ།	༢
-----------------------------------	---

སྤྱི་བཏང་འགན་བུ།	༢
------------------	---

ལྷན་ཁག་གི་དབང་ཆ་དང་ལྷ་འགན།	༢
----------------------------	---

ལས་བྱེད་གི་དབང་ཆ་དང་ལྷ་འགན།	༤
-----------------------------	---

ཚད་འཛིན་དབང་ཆ་དང་འཛིན་གི་དབང་ཆ་དང་ལྷ་འགན།	༥
---	---

ཞིབ་དཔྱད་འབད་ནིའི་དབང་ཆ།	༡༠
--------------------------	----

Table of Contents

PREAMBLE.....	vii
CHAPTER I.....	1
PRELIMINARY.....	1
Title.....	1
Commencement.....	1
Extent.....	1
Repeal.....	1
Saving.....	1
Objectives.....	2
CHAPTER II.....	3
GOVERNANCE AND INSTITUTIONAL ARRANGEMENT.....	3
General Responsibilities.....	3
Powers and Functions of the Ministry.....	3
Powers and Functions of the Department.....	6
Powers and functions of the Regulatory Authority.....	8
Power to Inspect.....	10

ཁྲིམས་གྱི་བཀའ་འཕྲིན་དང་འཁྲིལ་ འཛེལ་ཞིབ་འབད་ནི་འདྲེན་བཅུ།	༡༡
ཁྲིམས་གྱི་བཀའ་འཕྲིན་མེད་པར་ འཛེལ་ཞིབ་འབད་ནི་འདྲེན་བཅུ།	༡༢
སྐུམ་འཁོར་/འབྲེན་འཁོར་/གནམ་གྱུ་ནང་འཛེལ་ཞིབ།	༡༣
མི་འཛེལ་ཞིབ།	༡༤
བཅན་ལེན་ གཞུང་བཞེས་དང་མཚུགས་སྤྱིལ་གྲང་ནི་འདྲེན་བཅུ།	༡༥

ལེའུ་ ༩ པ། ༡༥

སེམས་ཅན་གྱི་སྐད་བདེ་ འཛིན་སྐྱོང་དང་སྐྱུང་སྐྱོབ།	༡༥
སེམས་ཅན་གྱི་སྐད་བདེ།	༡༥
སེམས་ཅན་ལུ་སྤྱིང་རྩེ།	༡༦
ཕྱི་རིགས་ སེམས་ཅན་གྱི་ལྟོད་མོ་དང་སྤྱོད་བའི་ལས་རིམ།	༡༦
སེམས་ཅན་སྐད་བདེ་འདུས་ཆོག་པ།	༡༦

ལེའུ་ ༡༠ པ། ༡༧

སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་སྟོབས་ཆད་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱོང།	༡༧
གཅེས་པའི་སེམས་ཅན།	༡༧
གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དང་སྐྱོང་བཅུ།	༡༧
ཕེ་རྒྱལ་ དྲག་རྒྱལ་ཅན་དང་སྐྱུང་འབྱུང་སྟོད་མི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང།	༡༧

ལེའུ་ ༡༡ པ། ༢༠

སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་ རིགས་མཚན་དང་གསོ་སྐྱོང་ཁང།	༢༠
---	-------	----

Power to Search with Warrant.....	11
Power to Search without Warrant.....	12
Search of a Vehicle/Conveyance/Aircraft.....	12
Search of a Person.....	13
Power to seize, confiscate and Dispose.....	14

CHAPTER III.....15

ANIMAL WELFARE, MANAGEMENT AND

PROTECTION.....15

Animal Welfare.....15

Compassion to Animal.....16

Sport, Animal Show and Entertainment.....16

Animal Welfare Organization16

CHAPTER IV.....18

ANIMAL POPULATION CONTROL AND

MANAGEMENT.....18

Pet Animal.....18

Breeding, Training of Pet Animal.....19

Managing Feral, Aggressive and Stray Animal.....19

CHAPTER V.....20

ANIMAL BREEDING, GENETICS AND FARM.....20

སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱད་སྟེལ་ནི།	༢༠
སེམས་ཅན་གསེས་སྐྱོང་ཁང་།	༢༠
སེམས་ཅན་གསེས་སྐྱོང་ཁང་ནང་སྐྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་།	༢༡
སྐྱེ་འཕེལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྷན་འཕུལ་རིག་ལམ་ལུགས།	༢༡
སེམས་ཅན་ངོས་འཛིན་རིམ་ལུགས།	༢༣

ལེབ་ ༤ པ།

སེམས་ཅན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཞབས་རྟེན།	༢༤
སེམས་ཅན་ཞབས་རྟེན་ལྟེ་བ།	༢༤
སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྤྲན་བཅོས་ཞབས་རྟེན།	༢༤
ཟས་བཅུད་ཞབས་རྟེན།	༢༥
བརྟག་དཔྱད་ཁང་གི་ཐོ་བཀོད་དང་ངོས་འཛིན།	༢༥
བརྟག་དཔྱད་ཁང་གི་ལྷ་འགན།	༢༤
དཔེ་ཆ་དབུ་ལེན།	༢༤
བརྟག་དཔྱད་ཁང་གི་བརྟེན་ཐོབ་སྤྱོད།	༢༧

ལེབ་ ༥ པ།

ནད་གཞི་སྤྲོན་འགོག་དང་ཆད་འཛིན།	༢༧
ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི།	༢༧
ནད་གཞིའི་ག་སྤྱི་དང་གཞི་ལེན་འཆར་གཞི།	༢༧

Animal Breeding.....	20
Animal Farm.....	20
Biosecurity Measures in Animal Farm.....	21
Reproductive Biotechnology Practices.....	22
Animal Identification System	23

CHAPTER VI.....24

ANIMAL HEALTH AND PRODUCTION SERVICES.....24

Animal Service Centre.....24

Veterinary Clinical Services.....24

Nutrition Services.....25

Registration and Designation of Laboratory.....25

Functions of Laboratory.....26

Sample Collection.....26

Access to Laboratory Information.....26

CHAPTER VII.....27

DISEASE PREVENTION AND CONTROL.....27

Notifiable Diseases.....27

Disease Preparedness and Response Plan.....27

འབྲུང་བཞིན་པའི་ནད་གཞི།	༢༩
སེམས་ཅན་ནད་གཞི་ལྟ་རྟོག།	༢༩
འགོ་ཐོག་ཉེན་བརྒྱ་རིམ་ལུགས།	༣༠
རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ཚད་ལུ་སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་ཁྱབ་སྤེལ།	༣༠
ནད་གཞི་ཁྱབ་སྤེལ་ལས་སྔོན་འགོག་འབད་ནིའི་ཐབས་ལམ།	༣༠
སྙན་ཁུ་འབད་ནིའི་འགན་ཁུར།	༣༡
ནད་གཞི་ཁྱབ་སྤེལ་གྱི་གདོང་ལེན།	༣༡
འགྲུལ་སྐྱོད་ཚད་འཛིན།	༣༣
སེམས་ཅན་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱོད་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ སེམས་ཅན་ དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོན་གྱི་གཏོར་བཤམ།	༣༣
སེམས་ཅན་གདམ་བསད་འབད་མི་ ཡང་ན་ ཤི་ཡོད་མི་ཚུ་མེད་པ་བཟོ་ནི།	༣༥
ལེའུ་ ༡ པ།	༣༦
སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱོད།	༣༦
ཁྲིམས་ལུ་གནས་པ།	༣༦
སྐྱམ་རྒྱལ་ནི་དང་ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི།	༣༦
སྤྱེལ་འདྲེན།	༣༦
ཐོན་སྐྱོད་རྩིས་འཛོལ་འབད་ཚུལ་དང་ལོག་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ནི།	༣༧
སེམས་ཅན་གསད་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྔོན་མཐུན་རྒྱུན་གཞི་བཙུགས།	༣༩

Emerging Diseases.....	29
Animal Disease Surveillance.....	29
Early Warning System.....	30
Outbreak of Animal Disease at the National Level.....	30
Measures to prevent outbreak of disease.....	30
Duty to report.....	31
Disease Outbreak Response.....	32
Movement Control.....	33
Destruction of Animal, Animal Product, Animal Feed and Animal-related items.....	33
Disposal of Culled or Dead Animal.....	34
 CHAPTER VIII.....	 36
ANIMAL PRODUCT.....	36
Compliance.....	36
Packaging and Labelling.....	36
Transportation.....	36
Product Traceability and Recall.....	37
Establishment of Abattoir or Processing Facility.....	38

ཤ་ཁང་གཞི་བཙུགས་དང་ལས་སྒྲིང།	31
གསོ་བའི་བདེ་ཁམས་ལག་ཁྱེར།	31
བབ་འཁྱུང་འཛིན་སྒྲིང་པའི་ཚག་ཐམ།	31
ཆ་མེད།	31
སྟན་ལྷ།	31

ལེའུ་ 9 པ།

སེམས་ཅན་གྱི་ཆག།	30
སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཟོ་སྒྲུབ།	30
སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ནང་འབྲེན།	30
ཆ་མེད།	31
སྒྲུབ་རྒྱུ་ནི་དང་ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི།	31
མཛོད་གསོག་དང་སྒྲེལ་འབྲེན།	31
ཉེན་སྲུང་དང་སྒྲུབ་ཚད།	31
སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ རྩེས་འཛོལ་འབད་ཚུལ་ ལོག་བསྒྲུ་ལེན་འབད་ནི་དང་མེད་པ་ གཏང་ནི།	32
བཀའ་སྒྲེལ་འབད་མི།	32

ལེའུ་ 10 པ།

ནང་འབྲེན་དང་ཕྱིར་ཚོང།	33
-----------------------------	----

Establishment and Operation of Meat Shop.....	38
Medical Fitness Certificate.....	38
Food Handler’s Licence.....	39
Revocation.....	39
Report.....	39
 CHAPTER IX.....	 40
ANIMAL FEED.....	40
Manufacture of Animal Feed	40
Import of Animal Feed.....	40
Revocation.....	41
Packaging and Labelling.....	41
Storage and Transportation.....	41
Safety and Quality.....	41
Traceability, Recall and Disposal of Animal Feed.....	42
Distributor.....	42
 CHAPTER X.....	 43
IMPORT AND EXPORT.....	43

ནང་འབྲེན་དགོས་མཁོ།	༤༩
ནང་འབྲེན་ཚད་འཛིན་དང་བཀག་དམ།	༤༧
ནང་འབྲེན་ཞིབ་དཔྱད།	༤༥
སེམས་ཅན་བྱུང་བཞག།	༤༦
བྱུང་བཞག་ནང་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ཐར་གཏང་ནི།	༤༧
ཕྱིར་ཚོང་གི་དོ་སྦྱོར་ལག་ཁྱེར།	༤༧
དོ་སྦྱོར་ལག་ཁྱེར་ཆ་མེད།	༤༩

ལེའུ་ ༡༡ པ།	༤༩
ཞིབ་འཛོལ་དང་གོང་འཕེལ།	༤༩
ཞིབ་འཛོལ་འབད་ནི།	༤༩
སེམས་ཅན་གསལ་པོའི་ཞིབ་འཛོལ།	༤༩

ལེའུ་ ༡༢ པ།	༥༠
གཞི་དཔྱད་འགལ་དང་ཉེས་བྱ།	༥༠
གནང་བ་མེད་པའི་གཞི་བཙུགས།	༥༠
མ་གནས་པ།	༥༡
སེམས་ཅན་ལུ་གདུག་རྩུབ།	༥༧
ཐོ་བཞེད་མ་འབད་མི།	༥༧
སེམས་ཅན་སྤང་དོར།	༥༥

Import Requirement.....	43
Import Restriction and Prohibition	44
Import Inspection.....	45
Animal Quarantine.....	46
Release of quarantined animal.....	47
Export Certification.....	47
Revocation of Certificates.....	48
 CHAPTER XI.....	 49
RESEARCH AND DEVELOPMENT.....	49
Conduct of research.....	49
Research involving Live Animal.....	49
 CHAPTER XII.....	 50
OFFENCE AND PENALTY.....	50
Establishment without approval.....	50
Non-Compliance.....	51
Cruelty to animal.....	51
Non-registration.....	54
Abandonment of animal.....	54
Failure to vaccinate animal.....	55

སེམས་ཅན་ སྒྲན་ཁབ་བཙུགས་ནི་ལུ་ འབྲུས་ཤོར་ནི།	༥༥
སེམས་ཅན་ལུ་བཞེས་སྒོ་བྱིན་ནི།	༥༥
ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་སྒྲན་ཁུ་འབད་ནི་ལུ་ འབྲུས་ཤོར་ནི།	༥༤
གསོ་བའི་བདེ་ཁམས་དང་བཟའ་འཕྲུང་འཛིན་སྦྱང་པའི་ཚོག་ཐམ་མེད་པའི་ལས་བྱེད་པ།	༥༤
གནང་བ་མེད་པར་ནང་འདྲེན་འབད་ནི།	༥༤
བྱར་བཞག་ནང་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་བལྟད།	༥༧
བཀག་དམ་འབད་མི་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྦྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་གྱི་ཕྱིར་ཚོང་།	༥༨
གནོད་འགོལ་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་པ།	༥༨
ཡང་བསྐྱར་གནོད་འགོལ་འབད་ནི།	༥༨
ལེའུ་ ༡༩ པ།	༥༩
སྒྲ་ཚོགས།	༥༩
ལཱ་གཡོག་གནོད་ཉེན།	༥༩
བཀག་སྒྱུད།	༦༠
བཅའ་ཡིག་བཟོ་ནིའི་དབང་ཆ།	༦༠
འཕྲི་སྒྲོན།	༦༠
ཚིག་དོན་གྱི་དབང་ཚད།	༦༡
ཁྲིམས་ཡིག་གི་གོ་བ་ལེན་ལུགས།	༦༡
ངེས་ཚིག།	༦༡

Feeding.....55

Failure to report notifiable disease.....55

Employee without medical fitness and food handler’s license56

Import without approval.....56

Removal of animal from quarantine facility.....57

Export of prohibited animal, animal products, animal
feed or animal-related items.....58

Participation in Offence.....58

Repeated Offenders.....58

CHAPTER XIII.....59

MISCELLANEOUS.....59

Occupational Hazard.....59

Immunity.....60

Rule Making Power.....60

Amendment.....60

Authoritative Text.....61

Rule of Construction.....61

Definition.....61

ཐུ་སྤྱོད།

སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་ངེས་བརྟན་བཟོ་ནི་ལུ་ ཕན་བདེ་དང་ཐོབ་དབང་བསྐྱུང་ནིའི་གཤམ་
གནད་ **༡་གོ་སྟེ།**

སེམས་ཅན་ལས་འབྱུང་བའི་བཟའ་འཐུང་གི་སྤྱོད་ཚད་དང་ བཟའ་འཐུང་ཉེན་སྲུང་ཡུན་
བརྟན་འདི་ ངེས་བརྟན་བཟོ་ནི་ལུ་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་ཉེན་སྲུང་འབད་ནིའི་གཤམ་
གནད་ **གཞི་བཞག་སྟེ།**

སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་ལྟ་རྟོག་དང་ཚད་འཛིན་ཡར་ཕྱག་ཐོག་ སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་
སྤྱོད་འགོག་འབད་དེ་ མི་མང་གསོ་བའི་ཉེན་སྲུང་འབད་ནི་དང་ ཐོན་ལྷན་ཡར་ཕྱག་
གཏང་ཐོག་ འཛོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡར་ཕྱག་གཏང་ནི་ **ཁས་ལེན་ཏེ།**

སེམས་ཅན་དང་ འབྲེལ་བའི་ཐོན་དངོས་རྩུ་ ནང་འབྲེན་དང་ཕྱིར་ཚོང་ དེ་ལས་ ནང་
འཁོད་གྱི་འགྲུལ་སྒྲོལ་འབད་བའི་སྐབས་སུ་ རྩེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་དང་བཟའ་འཐུང་ཉེན་སྲུང་གི་
དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་དང་བྱ་རིམ་ལུ་གནས་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་
རྩུ་ **ངོས་འཛིན་འབད་དེ།**

ཐོན་ཁུངས་ཡར་ཕྱག་གཏང་ནི་ལུ་ སློ་ཞོར་གྱི་ཞིབ་འཇོལ་དང་གོང་འཕེལ་ ཅུ་བརྟན་བཟོ་
དགོ་པ་ **སེམས་ཁར་བཞག་ཞིན་མ་ལས།**

རྒྱལ་ཁབ་ནང་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཁྱད་རིག་ལཱ་དང་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་
ཞབས་ཏོག་རྩུ་ ཅུ་བརྟན་བཟོ་ནི་ **ངེས་བརྟན་བཟོ་ནི།**

འབྲུག་གི་སློ་ཞོར་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠་་་་་་ ཅན་མ་འདི་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ གཤམ་
གསལ་ལྟར་ཆ་འཛིག་མཛད་གྲུབ།

PREAMBLE

Realizing the importance of protecting welfare and rights of animals to ensure well-being of the animals;

Considering the importance of securing the health of animals to ensure quality of food of animal origin and sustainable food security;

Committed to prevent animal diseases through enhanced veterinary surveillance, rapid containment to safeguard public health and improve livelihoods through enhanced productivity.

Recognizing the compliance requirement to national and international standards and procedures during import, export and internal movement of animal and animal-related items for biosecurity and food safety;

Bearing in mind the need to strengthen research and development in the livestock domain to enhance productivity;

Ensuring strengthening of animal related and veterinary professional services in the country;

Parliament of Bhutan hereby enacts the Livestock Act of Bhutan 20.... as follows:

ལེའུ་ ༡ པ།

སྒྲིབ་བརྗོད།

མཚན་གནས།

༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ འབྲུག་གི་སློ་ཞོར་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༥ ཚན་མ་ཡིན།

འགོ་བརྩམས་ལྟ་ཆོས།

༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ རང་ལུགས་གནམ་ལོ་..... རང་ལྷ་..... ཆོས་.....ལུ་འཕ་ སྤྱི་ལོ་
.....ལྷ་.....པའི་ཆོས་.....ལས་ ལག་ལེན་འགོ་བརྩམས་དགོ།

ཁྱབ་ཚད།

༢. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་ འབྲུག་གི་ས་ཁྱོན་ཡོངས་ལུ་ ཁྱབ་ཚད་ཡོད་པ་ཡིན།

ཆ་མེད།

༣. འབྲུག་གི་སློ་ཞོར་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༡ ཚན་མ་དང་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་མཐུན་
འབྲེལ་མེད་པའི་ ཁྱབ་གནས་ཚན་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ བཅའ་ཡིག་དང་སློག་གཞི་
དེ་ལས་ བདག་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་རིགས་ཚུ་ ད་ལས་པར་ ཆ་མེད་གཏང་མ་
ཡིན།

རང་འཇགས།

༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོ་དོན་ཚན་ ༤ པ་ལུ་མ་ལྟོས་པར།

(༡) འབྲུག་གི་སློ་ཞོར་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༡ ཚན་མ་འཛིན་ལུ་སྤྱོད་ཡོད་མི་ ལག་
ཁྱེར་ ཡང་ན་ ཆོག་ཐམ་ཚུ་ གནས་ཡུན་མ་རྒྱུགས་ཚུན་ ལག་ལེན་འཐབ་ཆོག།

CHAPTER I

PRELIMINARY

Title

1. The Act is the Livestock Act of Bhutan 2025.

Commencement

2. This Act comes into force on the Day of the Month of the Year of the Bhutanese Calendar corresponding to the Day of 2025.

Extent

3. This Act extends to the whole of the kingdom of Bhutan.

Repeal

4. This Act hereby repeals the Livestock Act of Bhutan 2001 and provisions of all existing Acts, Rules and Regulations; and administrative instruments which are inconsistent with this Act.

Saving

5. Notwithstanding section 4 of this Act:
 - (1) Any Certificates or Permits issued or granted under the Livestock Act of Bhutan 2001 shall continue to be valid and in effect until the expiry of their respective terms, subject to the conditions imposed.

(༢) བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་འབྲུག་གི་སློ་མོར་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༡ ཅན་མའི་
འོག་ལུ་གོས་ཐག་ཚད་མིའི་ཆ་འཛིག་ལུ་མི་གཞོད།

དམིགས་གཏང།

༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་ དམིགས་གཏང་འདི།

- (༡) སེམས་ཅན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཕན་བདེ་ ཉེན་སྲུང་འབད་ནི།
- (༢) མི་མང་གསོ་བ་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་ ཡར་དྲག་བཟོ་ནི།
- (༣) སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཉེན་སྲུང་དང་སྤུས་ཚད་ དེས་བརྟན་བཟོ་ནི།
- (༤) སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་སློན་འགོག་འབད་ནི་དང་ ཁྱབ་སྤེལ་ཚད་འཛིན་
འབད་ནི།
- (༥) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ སེམས་
ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དང་གནས་ཚད་ལུ་གནས་དགོས་
དེས་བརྟན་བཟོ་ནི་དང་།
- (༦) སྤུས་ཚད་དང་ འོས་འབབ་ཡོད་མི་སློ་མོར་གྱི་རིགས་ གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་
དང་བདག་འཛིན་འཐབ་ནི་ དེ་ལས་མི་ཉམས་སྦྱུན་སྦྱོང་འབད་ནི།

- (2) This Act shall not affect the validity of any actions or decisions taken under the Livestock Act of Bhutan 2001 prior to its repeal.

Objectives

6. The objectives of this Act are to:
 - (1) protect the health and welfare of animals;
 - (2) improve public health and well-being of animals;
 - (3) ensure safe and quality animal products;
 - (4) prevent and control spread of animal diseases;
 - (5) ensure compliance to the guidelines and standards for animal, animal products, animal feed and animal-related items; and
 - (6) promote, maintain and preserve the quality and suitable breeds of livestock;

ལེའུ་ ༡ པ།

གཞུང་སྐྱོང་དང་གཙུག་སྡེའི་སྤྱི་གཞི།

སྤྱིར་བཏང་འགན་ཁུར།

༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ག་ཅི་ཡིན་རུང་། སྤྱི་བྱས་ལམ་སྟོན་དང་བཀའ་སློབ་ཀྱི་དོན་ལུ་ ལྷན་ཁག་ལུ་འགན་ཁུར་ཕོག།
༢. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ དོན་སྤྱིན་ཅན་སྡེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ དེས་བརྟན་བཟོ་ནི་འདི་ ལས་ཁུངས་ལུ་འགན་ཁུར་ཕོག།
༣. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འི་ཚད་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་ནི་འདི་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་ལུ་འགན་ཁུར་ཕོག།

ལྷན་ཁག་གི་དབང་ཆ་དང་ལྷ་འགན།

༡༠. སོ་ནམ་དང་སློ་ཞོར་ལྷན་ཁག་གིས།
 - (༡) བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་གཞི་ བྱད་རིག་གནས་ཚད་ བད་གཞི་སྟོན་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་ སྤྱོད་བྱེད་ཆུན་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ བད་གཞི་གཞོད་ལེན་འཆར་གཞི་ དེ་ལས་ སྤྱོད་འབྲེལ་སྤྱོད་མི་སྡེ་མས་ཅན་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཚུ་ ཆ་འཛོག་འབད་དགོ།
 - (༢) ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱད་རིག་ཁྱབ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ སློ་ཞོར་མཐུན་ཆུན་ ཡང་ན་གཙུག་སྡེ་ཚུ་ཆ་འཛོག་འབད་དགོ།

CHAPTER II

GOVERNANCE AND INSTITUTIONAL ARRANGEMENT

General Responsibilities

7. The Ministry shall be responsible for policy guidance and directives with regard to any subject matter under this Act.
8. The Department shall be responsible for ensuring effective implementation of this Act.
9. The Regulatory Authority shall be responsible for enforcement of the regulatory provisions of this Act.

Powers and Functions of the Ministry

10. The Ministry of Agriculture and Livestock shall:
 - (1) approve rules, regulations, technical standards, disease prevention and control plan, contingency plan, disease emergency response plan and stray animal management plan;
 - (2) approve livestock facilities or institutions upon technical recommendation of the Department;

- (੩) ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་ཚུ་བྱབ་སྤེལ་འགྱུར་ད་ རྒྱབ་
བསྐྱུགས་འབད་དེ་ སེམས་ཅན་གྱི་འགྲུལ་སྤྱོད་བཀག་ཅི་དང་ཚད་འཛིན་
འབད་ནི་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ སེམས་
ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཚུ་བཙུང་ནི་ དེ་ལས་ སེམས་ཅན་གྱི་ལྷོད་མོ་ཚུ་
བཀག་ཅི་ལུ་ བཀའ་རྒྱ་ཚུ་གཏང་དགོ།
- (੣) ཁྱིམ་ཚང་ ཡང་ན་ ཕྱིར་ཚུངས་འཐབ་མི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་ནང་ ཕྱི་ལས་འོང་མི་ནད་
གཞི་ ཡང་ན་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ ནད་གཞི་ཐོན་པའི་སྐབས་སུ་
གཞིན་འབྲུལ་དང་ནད་གཞི་ ནད་ན་འབག་འོང་ནི་སྤྱོད་འགོག་འབད་ཐབས་ལུ་
སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ སེམས་ཅན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཀྱི་ནད་འབྲེན་ཚུ་ རྒྱབ་བསྐྱུགས་དང་ བཀའ་རྒྱ་གཏང་
ཐོག་ བཀག་དམ་འབད་དགོ།
- (ཤ) ཕྱིར་ཚུངས་ ཡང་ན་ ནད་འབྲེན་གྱི་དོན་ལུ་ བཀག་དམ་དང་ཚད་འཛིན་འབད་
ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་
སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཚུ་གི་ཐོ་ ཆ་འཛིག་འབད་དགོ།
- (ད) སྤྱིག་གཞི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ སེམས་ཅན་འཕྱོད་བསྐྱེན་ ཡང་ན་ རྒྱ་སྐྱེད་
ཞབས་རྟེན་ཚུ་བྱིན་ནི་ལུ་ ལས་ཁུངས་ལས་རྒྱབ་སྐྱོན་ལེན་ཐོག་ ཞི་བའི་མི་
སྤེལ་སྐོར་ཆོག་ ཡང་ན་ སྤྱིར་སྤེལ་དབང་ཆ་སྤྱོད་དགོ།
- (ཏ) བརྟེན་དབྱེད་ཁང་གི་ཞབས་རྟེན་ ངོས་འཛིན་འབད་དགོ།

- (3) notify outbreaks of notifiable animal disease and issue orders to prohibit and control animal movement, sale of animal, animal products, animal feed, animal-related items and animal shows;
- (4) notify and issue orders to prohibit the import of animal, animal products, animal feed and animal-related items to prevent entry of pests and diseases during the outbreak of exotic or notifiable diseases in the neighboring or exporting country;
- (5) approve the list of prohibited and restricted animals, animal products, animal feed or animal-related items for export or import;
- (6) authorize Civil Society Organization or private entity to carry out veterinary or extension services prescribed in the Regulations upon recommendation of the Department;
- (7) designate laboratory services;

- (༥) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ དེ་ལས་ སེམས་
ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལུ་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་འཇུག་སྒོ་དང་
འཐོན་སྒོ་ རོས་འཛིན་འབད་དགོ།
- (༧) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་བྱིན་ཡོད་མི་ཞབས་ཏྲིག་དང་ ཐོ་བཀོད་ ཆོག་
ཐམ་ དེ་ལས་ ལག་ཁྱེར་གྱི་འབྲུག་ཚུ་ བསྐྱར་བཟོ་དང་ ཆ་འཛོག་འབད་
དགོ།
- (༡༠) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་བཀལ་མི་ཉེས་ཆད་ བསྐྱར་བཟོ་དང་ ཆ་འཛོག་
འབད་དགོ།
- (༡༡) སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་གསལ་ སེམས་ཅན་དང་ཆག་གི་སོན་ཅུ་ཚུ་ གསལ་
གཏོད་འབད་ནི་ ཆ་འཛོག་འབད་དགོ།
༡༡. ལྷན་ཁག་གིས་ དམིགས་བསལ་གྱི་ནད་གཞི་སྟོན་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་
འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ ༡༠ (༣) ནང་ཆེད་
བྱ་བཀོད་མི་ དབང་ཆ་དང་ལཱ་འགན་ཚུ་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ལུ་ དབང་
ཆ་ད་སྟོན་ཆོག།
༡༢. ལྷན་ཁག་གིས་ ལས་ཁུངས་དང་ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱི་བྱ་བ་སྟོན་དང་
འབྲེལ་ ལཱ་འགན་གཞན་ཚུ་ འོས་ལཱ་ནང་བསྐྱུན་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་
ཡང་ན་ འདུས་ཆོགས་ལུ་ དབང་ཆ་ད་སྟོན་ཆོག།

- (8) designate official point of entry and exit for animal, animal products, animal feed and animal-related items;
- (9) revise and approve fees for services, registration, permits, certificates rendered under this Act; and
- (10) revise and approve fines imposed under this Act.
- (11) approve the introduction of new animal breeds, animal and fodder germplasm;
- 11. The Ministry may delegate the powers and functions under Section 10 (3) of this Act to the relevant authority as per the specific Disease Prevention and Control Plan.
- 12. The Ministry may delegate other functions deemed fit to relevant agencies or organizations on the recommendation of the Department and Regulatory Authority.

ལས་ཁུངས་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་ལཱ་འགན།

༡༣. སློ་ཤོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་ཁུངས་ཡང་།

- (༡) བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ རོན་སློན་ཅན་སྤེལ་གཤེགས་ལཱ་ཁུངས་ཀྱི་ལཱ་གནས་
ཚད་བཟོ་དགོ།
- (༢) སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་སློན་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་ སློ་བྱར་རྒྱུ་
དན་དང་གཤོང་ལེན་འཆར་གཞི་རྒྱ་བཟོ་དགོ།
- (༣) འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུ་ཡོད་མི་རྒྱ་དང་བསྐྱུན་སྒྲོས་འབད་ཐོག་ སྤྱང་འབྲུམ་སྤྱོད་མི་
སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།
- (༤) སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཞབས་ཏྲིག་གི་རོན་ལུ་ སློ་བྱར་རྒྱུ་དན་དང་གཤོང་
ལེན་འཆར་གཞི་བཟོ་དགོ།
- (༥) ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་ནད་གཞི་འདི་བྱབ་སྤེལ་འགྱུར་ད་ འོས་ལཱ་གྱི་གཤོང་
ལེན་རྒྱ་ རྒྱབ་སྐྱོན་འབད་དགོ།
- (༦) སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་དང་ དེའི་སློན་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་ཐབས་ལམ་རྒྱ་
གི་ཐོག་ལུ་ གོ་བཟུང་སྤྱོད་དགོ།
- (༧) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་གསལ་རལ་
རྒྱ་ གསལ་བཏོད་མ་འབད་བའི་རྒྱུ་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་མཉམ་
རུབ་ཐོག་ ཉེན་ཁའི་དབྱེ་དཔྱད་དང་ རྒྱུ་ལཱ་ཉེན་སྲུང་ལྟ་སྒྲིག་འབད་དགོ།

Powers and Functions of the Department

13. The Department of Livestock shall be responsible to:

- (1) formulate technical standards for effective implementation of this Act;
- (2) develop prevention and control plan, contingency and emergency response plan for animal disease;
- (3) review stray animal management plan in consultation with the relevant stakeholders;
- (4) develop contingency and emergency response plan for livestock production and services;
- (5) recommend appropriate actions when an outbreak of notifiable disease is confirmed;
- (6) carry out awareness on animal disease and their prevention and control measures;
- (7) carry out risk analysis and biosecurity surveillance before the introduction of new animal, animal products or animal feed in collaboration with the Regulatory Authority;

- (༡) སློ་ནོར་གསེས་སྐྱོང་ཁང་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་དང་ རྒྱུ་སྐྱོང་འབད་ནི་ དེ་ལས་
ཡར་ཤག་གཏང་ནི་ལུ་ ཟུང་རིག་གནང་བ་སྤྱོད་ནི་དང་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།
- (༢) སེམས་ཚན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཐོན་སྐྱོད་ ཐོན་སྐྱོད་ཀྱི་རྩེས་སུ་ལྷན་ཐབས་དང་
སྤྱི་ཚད་ཡར་འཕར་གྱི་ལས་སྣ་ དེ་ལས་ ཟས་བཙུད་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་དོན་
ལུ་ བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་ཞབས་རྟེན་ཚུ་སྤྱོད་དགོ།
- (༡༠) སེམས་ཚན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཐོན་སྐྱོད་ ཐོན་སྐྱོད་ཀྱི་རྩེས་སུ་ སྤྱི་ཚད་ཡར་
འཕར་གྱི་ལས་སྣ་ དེ་ལས་ ཟས་བཙུད་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་རྟེན་སྤྱོད་
དགོ།
- (༡༡) ཅན་གཞི་མེད་མི་ས་ཁོངས་དང་བཅད་ཚན་ རོས་འཛིན་འབད་དགོ།
- (༡༢) སློ་ནོར་དང་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ ཞིབ་འཇོལ་དང་གོང་འཕེལ་ ལྷ་རྟེན་འབད་དེ་
ཡར་ཤག་གཏང་དགོ།
- (༡༣) སེམས་ཚན་གསོན་པོ་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་གྱི་སོན་ཅུ་ བཙོང་ནི་ ཡང་ན་
བཀྲམ་སྤེལ་གྱི་དོན་ལུ་ སེམས་ཚན་གསོ་བའི་ལག་ཁྱེར་སྤྱོད་དགོ།
- (༡༤) ཏུས་ཐོག་ལུ་ སེམས་ཚན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གནས་སྟངས་ ལྷ་རྟེན་འབད་ནི་
དང་རྒྱུ་སྐྱོང་འབད་ནི་ལུ་ ཅན་གཞི་ལྷ་རྟེན་རིམ་ལུགས་ འགོ་བཙུགས་
དགོཔ་དང་།

- (8) provide technical clearance and support to establish, maintain and promote livestock farms;
- (9) provide laboratory services in the areas of animal health, production, post-production and nutrition;
- (10) provide animal health, production, post-production and nutrition services;
- (11) designate disease-free zone and compartments;
- (12) maintain oversight and promote research and development in the field of animal and veterinary science;
- (13) issue animal health certificate for sale or supply of live animal or animal germplasm;
- (14) institute disease surveillance system to monitor and maintain up-to-date animal health status; and

(༡༥) གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་བཙུང་སའི་ཚེང་ཁང་ ཡང་ན་ སྤྱོད་བཟུང་གཙུག་སྡེ་
གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་ དེ་ལས་ ཚེང་འབྲེལ་གྱི་དགོས་མཁོའི་དོན་ལུ་གཅེས་
པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ཁང་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་ལུ་ ལྷན་
རིག་གི་གནང་བ་སྤྱོད་དགོ།

ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱི་དབང་ཆ་དང་ལྷ་འགན།

༡༤. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས། :

- (༡) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་སྤྱོད་ཡོད་མི་ ཚོག་ཐམ་དང་ལག་ཁྱེར་ དེ་ལས་
གནང་བ་གང་རུང་གི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ནི་ལུ་ གནས་བཙུག་དགོ།
- (༢) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་
ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་གྱི་བསྐྱེད་ཆས་རྩེ་ རྒྱུ་འབྲེལ་ ཕྱིར་ཚེང་ ཡང་
ན་ རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་བཀོལ་སྤྱོད་དོན་ལུ་ ཚད་འཛིན་འབད་དགོ།
- (༣) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་གནས་ཚད་དང་དགོས་མཁོ་ལུ་མ་གནས་པ་ སློ་ཞོར་དང་
འབྲེལ་བའི་གཞི་བཙུགས་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་བཟོ་སྐྱེད་ཁང་ ཡང་ན་
སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་གྱི་ཚེང་ལས་འགོ་བཙུགས་ཆེ་ ལས་
སྤྱོད་མཚམས་འཛིན་ནི་དང་ སྐབས་ཐོག་ཅིག་ ཡང་ན་ གཏན་འཇགས་
དེ་ལས་ ཆ་ཤས་ཅིག་ ཡང་ན་ ཆ་ཚང་སྡེ་ བསྐྱེད་བཞག་དགོ།

- (15) issue technical clearance for the establishment of pet breeding for commercial purposes, pet shops or pet training institutes.

Powers and functions of the Regulatory Authority

14. The Regulatory Authority shall:

- (1) enforce compliance with the requirement under any permits, certificates and clearances issued under this Act;
- (2) regulate any consignment of animal, animal products, animal feed or animal-related items for import, export or domestic use;
- (3) suspend operation, close temporarily or permanently, partially or completely any livestock establishment, animal product processing facility or business entity dealing with animal-related items for non-compliance to standards and requirements issued under this Act;

- (༤) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་
ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ངོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་འཇུལ་སྒོ་
ནང་ ཟུར་བཞག་མཐུན་ཆུན་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ།
- (༥) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་
ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཀྱི་ཚོང་སྒྲུར་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་སྤྱིའི་སེམས་ཅན་
འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ལག་ཁྲེར་སྤྱོད་དགོ།
- (༦) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་
ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཚུ་ ནང་འབྲེན་ ཡང་ན་ ནང་འཁོད་འགྲུལ་སྐྱོད་
གྱི་དོན་ལུ་ ཆོག་ཐམ་སྤྱོད་དགོ།
- (༧) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་སྤྱོད་ཡོད་མི་ ཆོག་ཐམ་ ཡང་ན་ རྒྱལ་སྤྱིའི་
སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ལག་ཁྲེར་འདི་ ཁ་ཆོག་དང་གནས་ཆོག་ལས་
འགལ་ཆེ་ ཆ་མེད་གཏང་དགོ།
- (༨) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་ ནད་གཞི་ཚད་འཛིན་གྱི་དོན་ལུ་ བཀག་དམ་གྱི་
ཁྲབ་བསྐྱུགས་སྤྱོད་ཡོད་མི་འདི་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་
དགོ།
- (༩) སེམས་ཅན་ཕན་བདེའི་གནས་ཚད་གྱི་ལག་ལེན་ ཚད་འཛིན་འབད་དགོ།
- (༡༠) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་སེམས་
ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཚུ་གི་སྤྱིས་ཚད་དང་ཉེན་སྲུང་ ཚད་འཛིན་འབད་དགོ།

- (4) manage quarantine facility at the designated point of entry for animal, animal products, animal feed or animal-related items;
- (5) issue International veterinary certificate for the trade of animal, animal products, animal feed or animal-related items;
- (6) issue permit for import or domestic movement of the animal, animal product, animal feed or animal-related items;
- (7) revoke permit or international veterinary certificate issued under this Act for violation of terms and conditions;
- (8) implement and enforce ban notification issued for disease control under this Act;
- (9) regulate the implementation of animal welfare standards;
- (10) regulate the quality and safety of animal products, animal feed and animal-related items;

(੧੧) ཆེད་བཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་ སློ་ཞོར་གསེས་སྤྱི་ཁབ་གི་སྤྱེ་ལུན་
ཉེན་སྲུང་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོ།

(੧੨) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྤྱོད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་
ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་གང་རུང་ མི་དང་སེམས་ཅན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་
ལུ་ཉེན་ཁ་ཡོད་ཆེ་ ཁྲོམ་ ཡང་ན་ བཟའ་འཐུང་འབྲེལ་མཐུད་ལས་ ཕྱིར་
བཏོན་དང་ མེད་པ་གཏང་ནི་ དེས་བརྟན་བཟོ་དགོ།

(੧੩) ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་ནད་གཞིའི་དོགས་པ་ཡོད་ཆེ་ ལས་ཁུངས་ལུ་སྟན་ལུ་
འབད་དགོ།

(੧੪) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་ ཉེས་ཆད་སྤྱོད་དགོ་པའི་གཞི་དཔེ་ལུ་ བདེ་
འགྲིག་འབད་ནི་དང་།

(੧੫) བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་ དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ ཆད་འཛིན་གྱི་ལཱ་
འགན་གཞན་ཚུ་འབད་དགོ།

੧੫. ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དབང་ཆད་ནང་འཁོད་ལུ་
བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ཚུ་ གྲོས་འཆར་བཀོད་ཆོག།

ཞིབ་དཔྱད་འབད་ནིའི་དབང་ཆ།

੧੬. ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ཞིབ་དཔྱད་དང་ལྟ་རྟོག་འབད་དགོཔ་འདི།

(੧) སེམས་ཅན་གསེས་སྤྱི་ཁབ་དང་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དང་བཟའ་འཐུང་ཐོན་སྤྱོད་
གྱི་དོན་ལུ་ གསེ་མི་སེམས་ཅན།

- (11) enforce livestock farm biosecurity as per the prescribed standards;
- (12) ensure withdrawal and disposal of any animal, animal product, animal feed or animal-related items from the market or food chain deemed to be hazardous for human or animal health;
- (13) report any suspicion of notifiable disease to the Department;
- (14) settle offences involving payment of fines under this Act; and
- (15) carry any other regulatory functions deemed necessary under this Act.

15. The Regulatory Authority may propose rules and regulations within the scope of this Act.

Power to Inspect

16. The Regulatory Authority shall inspect and monitor:
- (1) animal farm, and animal for breeding and food production;

- (༢) སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ མཛོད་ཁང་དང་ཆོང་ཁྲོམ།
- (༣) སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཟོ་སྐྱེད་མཐུན་ཆེན།
- (༤) སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གནས།
- (༥) སེམས་ཅན་གསལ་ཁང།
- (༦) སེམས་ཅན་སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་མི་ འགྲུལ་འཁོར།
- (༧) བཀག་ཆའི་ས་ཁོངས་དང་བྱུར་བཞག་མཐུན་ཆེན་ ཡང་ན།
- (༨) བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ གནས་ཆད་དང་འབྲེལ་དགོ་མི་ ལྟེ་
བ་ ཡང་ན་ སྤྱོད་བཟང་གཙུག་སྤེ།

༡༧. ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་དགོ་མི་ཆོག་ཐམ་དང་
རྒྱལ་སྤྱིའི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་ལག་ཁྲེར་ ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་རྩུ་ ཞིབ་
དཔྱད་འབད་ཆོག།

ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་འཕྲིན་དང་འབྲེལ་ འཛུལ་ཞིབ་འབད་ནིའི་དབང་ཆ།

༡༨. དབང་ཆ་ད་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་འཕྲིན་ལེན་ཐོག་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགེལ་འབད་ཡོད་ཆེ་ སྐབ་བྱེད་འཛུལ་ནི་ལུ་
སྐྱེད་ཀྱི་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ གཞན་གནས་ས་རྩུ་ནང་ ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་
འཛུལ་ཆོག་པའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

- (2) storage and market of animal and animal products;
 - (3) animal feed manufacturing;
 - (4) animal shelter;
 - (5) abattoir;
 - (6) conveyance transporting animals;
 - (7) containment zone and quarantine facility; or
 - (8) center or training institute requiring compliance with standards prescribed under this Act.
17. The Regulatory Authority may inspect any permit, International veterinary certificate or other relevant documents required under this Act.

Power to Search with Warrant

18. The Regulatory Authority shall have the right to enter into any private premises or other establishments in search of evidence related to offence committed under this Act upon obtaining a search warrant from a competent Court.

ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་འཕྲིན་མེད་པར་ འཛོལ་ཞིབ་འབད་ནི་འདྲི་དབང་ཆ།

༡༩. འོག་ལུ་བཀོད་མི་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་བཀའ་འཕྲིན་མེད་རུང་
གཞིན་འགལ་འབད་བའི་དོགས་པ་ ཟུ་མཚན་ལཱ་པ་ཡོད་ཆེ་ མི་ངོ་ཁོ་ར་ ཡང་ན་
འཛིན་སྐྱོང་གི་ངོ་འཛོམས་ལུ་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་འཛོལ་ཞིབ་འབད་ཆོག།

(༡) སློ་ཞོར་གསེ་སྐྱོང་ཁང་གང་རུང་ཅིག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་
སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཀྱི་
ཐོན་སྐྱེད་དང་བཟོ་སྐྱུན་འབད་མི་ སྐྱམ་རྒྱུ་མི་ བཀྲམ་སྤེལ་འབད་མི་ ཡང་
ན་ ཚོང་འབྲེལ་འཐབ་མི་ས་ཁོངས་ཚུ་ ཡང་ན།

(༢) སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཟོ་སྐྱུན་ཁང་གི་ས་ཁོངས་ ཟུར་བཞག་མཐུན་རྐྱེན་དང་
བཀག་ཆའི་ས་ཁོངས་ དེ་ལས་ སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གནས་དང་གསལ་ཁང་།

སྐྱམ་འཁོར་/འབྲེན་འཁོར་/གནམ་གྱུ་ནང་འཛོལ་ཞིབ།

༢༠. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཞིབ་དཔྱད་སློ་ར་ ཡང་ན་ ངོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་
འཛུལ་སློ་ཚུ་ནང་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ ཟུ་མཚན་ལཱ་པ་འདི་གཞི་གནད་མཆིས་
ཆེ་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་
དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་མི་ སྐྱམ་འཁོར་ འབྲེན་འཁོར་ ཡང་ན་
གནམ་གྱུ་ག་ཅི་ཡིན་རུང་ བཀག་ནི་དང་འཛོལ་ཞིབ་འབད་ཆོག།

Power to Search without Warrant

19. The Regulatory Authority may conduct search in the following premises without Court warrant in the presence of the person or management upon reasonable suspicion of the commission of an offence under this Act:

- (1) Any livestock farms or premises where the animal, animal product, animal feed or animal-related items are being produced, manufactured, packaged, distributed or sold; or
- (2) Animal feed manufacturing premise, quarantine facility and containment zone including animal shelter and abattoir.

Search of a Vehicle/Conveyance/Aircraft

20. The Regulatory Authority may stop and search any vehicle/conveyance/aircraft carrying animal, animal product, animal feed or animal-related items at the check point or at the designated point of entry if there is reasonable ground to suspect commission of offense under this Act.

མིའི་འཚོལ་ཞིབ།

༡༡. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ མི་ངོམ་གང་རུང་གིས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ སེམས་
ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་
བའི་ཅད་ངོས་འབག་མིའི་དོགས་པ་ཡོད་ཆེ་ མོ་མའི་དབྱེ་བ་གཅིག་པའི་མི་གིས་
དོགས་པ་ཅན་གྱི་མི་འདི་ འཚོལ་ཞིབ་ ཡང་ན་ ལག་ཁྱོམ་རྒྱབ་སྟེ་འཚོལ་ཆོག།
༡༢. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ ཚོང་འབྲེལ་འཐབ་མི་ ཡང་ན་
སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་མི་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་
ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆས་གང་རུང་ ཚད་འཛིན་
དབང་འཛིན་གྱིས་བཟུང་བཞག་ཆོག།
༡༣. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ ༡༠ དང་ ༡༢ པའི་འོག་ལུ་ སློ་ནོར་དང་འབྲེལ་བའི་
བསྐྱེད་ཆས་ཚུ་སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ནི་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་མི་སྦྱུམ་འཁོར་ འབྲེན་འཁོར་
ཡང་ན་ གནམ་གྲུ་གང་རུང་ གཞོད་འགལ་ཐོ་བཞོད་འབད་བའི་ལུ་ རེས་པར་མཁོ་
བའི་སྐྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ གཏང་དགོ།

Search of a Person

21. The Regulatory Authority may search any person suspected of carrying animal, animal product, animal feed or animal-related items illegally, and such person shall be searched or frisked by the person of the same gender.
22. The Regulatory Authority may detain any consignment of animal, animal products, animal feed or animal-related items which are traded or transported in contravention to the provisions of this Act.
23. Any vehicle/conveyance/aircraft engaged in the transportation of consignment under section 20 and section 22 of this Act shall be released upon registration of the offence and after necessary biosecurity measures.

བཙན་ལེན་ གཞུང་བཞེས་དང་མཇུག་སྒྲིལ་གཏང་ནིའི་དབང་ཆ།

༡༤. ལྷོ་མ་འཁོར་ འབྲེན་འཁོར་ ཡང་ན་ གནམ་གྱུ་ ལག་ཆས་ མཚན་ཆ་ སེམས་ཙན་
དང་སེམས་ཙན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཙན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཙན་དང་འབྲེལ་བའི་
ཅད་ངོས་གང་རུང་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་ གནོད་འགུལ་གྱི་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་
འཐབ་ཡོད་པའི་ རྒྱ་མཚན་ལུན་པའི་གཞི་གནད་མཆིས་ཆོ་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་
གྱིས་ བཙན་ལེན་འབད་ཆོག་པ་དང་ བཙན་ལེན་འབད་ཡོད་མི་ཅད་ངོས་གང་རུང་གི་
འཕྱོར་རྟགས་བྱིན་དགོ།

༡༥. ལྷོ་མ་འཁོར་ འབྲེན་འཁོར་ ཡང་ན་ གནམ་གྱུ་ སེམས་ཙན་དང་སེམས་ཙན་ཐོན་
སྐྱེད་ སེམས་ཙན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཙན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཚུ་ བཙན་
ལེན་འབད་ནིའི་ཐོ་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ཆེད་ཅུ་བཀོད་མི་སྒྲིག་བཀོད་ལྟར་ཅུ་ ཚད་
འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་བཞག་དགོ།

༡༦. བཙན་ལེན་འབད་ཡོད་མི་ སེམས་ཙན་དང་སེམས་ཙན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཙན་གྱི་
ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཙན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་ཅུ་བཀོད་
མི་བྱ་རིམ་དང་འབྲེལ་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ སྐྱེ་ལུན་ཉེན་སྲུང་གི་ཐབས་ལམ་
ཚུ་བསྟེན་ཏེ་ མཇུག་སྒྲིལ་གཏང་དགོ།

Power to seize, confiscate and Dispose

24. The Regulatory Authority may seize any vehicle/conveyance/ aircraft, tools, weapons, animal, animal product, animal feed or animal-related items with reasonable grounds to suspect that it is used to commit an offence under this Act, and shall give a receipt for anything seized.
25. The Regulatory Authority shall prepare a seizure list for vehicle/conveyance/aircraft, tools, weapons, animals, animal products, animal feed or animal-related items as per the format prescribed in the Rules.
26. The Regulatory Authority shall carry out biosecurity measures and dispose off any seized animal, animal product, animal feed or animal-related items as per the procedures prescribed in the Rules.

ལེའུ་ ༣ པ།

སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་འཛིན་སྐྱོང་དང་སྤྱད་སྐྱོབ།

སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ།

༡༥. སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་དང་ཉེན་སྲུང་ དེ་ལས་ འཕྲོད་བསྟེན་ ཡར་ཤལ་གཏང་ནི་
དང་སྤྱད་སྐྱོབ་འབད་ནི་འདི་ མི་ངོམ་རེ་རེ་འི་ འགན་ཁུར་ཨིན།
༡༦. མི་ངོམ་གཅིག་གིས་ སེམས་ཅན་ལུ་གཞོད་པ་བཀལ་བའི་བྲལ་ མ་སྐྱོན་བྱུང་མི་
སེམས་ཅན་དེ་ སྤྲུལ་བཙུག་དང་བདག་འཛིན་གྱི་དོན་ལུ་ ཉེ་འདབས་གྱི་སེམས་ཅན་
གསོ་བའི་ལྟེ་བ་ནང་ བན་སྤྱོད་འབད་དེ་ སྤྱེལ་འཕྲེན་འབད་ནི་འི་འགན་ཁུར་ཕོག།
༡༧. ཞིབ་འཆོལ་དང་ཤེས་རིག་གྱི་དོན་ལུ་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆོན་རིག་མོ་བཏབ་ གང་རུང་
ཅིག་འབད་ཆེ་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་འི་གནས་
ཆད་དང་འཁྲིལ་དགོ།
༡༨. ངོ་སྤྱོད་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་སྤྲུལ་པ་གིས་ བཙོ་ཐབས་མེད་པའི་ནད་
གཞི་ ཡང་ན་ གཞོད་སྐྱོན་ཆབས་ཆེན་བྱུང་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ སྤྱག་བསྐྱེད་འཐེབ་
སྤྱོད་ནི་ལས་བཀག་གི་ལུ་ འཇམ་གསལ་འབད་ནི་རྒྱུ་བ་སྤོན་དང་ འཇམ་གསལ་འབད་
ཆོག།
༡༩. སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་འི་གནས་ཆད་སྤྲིག་སྟེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ དེ་ལས་ སྤྱད་
སྐྱོབ་གྱི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་ སྤྱད་སྐྱོབ་
འབད་ནི་དང་ཡར་ཤལ་གཏང་ནི་འི་འགན་ཁུར་འདི་ ལས་ཁུངས་ལུ་ཕོག།

CHAPTER III

ANIMAL WELFARE, MANAGEMENT AND PROTECTION

Animal Welfare

27. Every person shall have the duty to promote and protect the welfare, safety and health of the animal.
28. A person who causes injury to the animal shall have the duty to inform and transport the injured animal to the nearest animal health centre for treatment and care.
29. Any scientific experiment of animals for research and education shall comply with the animal welfare standards as prescribed in the Rules.
30. The certified veterinary practitioner may recommend and perform euthanasia for animal with terminal illness or severe injury to prevent further suffering as per the procedures prescribed in the Rules.
31. The Department shall be responsible for the protection and promotion of welfare of animals through the development and adoption of animal welfare standards and other various protection measures.

སེམས་ཅན་ལུ་སྒྲིང་།

༣༡. སེམས་ཅན་གང་རུང་ལུ་ གཅེས་སྐྱོང་དང་བདེ་སྐྱིད་ཐོབ་ཐབས་ལུ་ སྒྲིང་རྒྱུ་དང་བྱམས་
སེམས་ཅན་གི་སྒོ་ལས་སྐྱོང་དགོ།
༣༢. མི་ངོམ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་ལུ་ གཏུག་རྩུབ་འབད་ནི་དང་ གཞོད་པ་བཀལ་
མི་ཆོག།

ཕྱི་རིགས་ སེམས་ཅན་གྱི་སྟོང་མ་དང་སྒྲོ་བའི་ལས་རིམ།

༣༣. མི་ངོམ་གཅིག་གིས་ ཕྱི་རིགས་ སེམས་ཅན་གྱི་སྟོང་མ་ སྒྲོ་བའི་ལས་རིམ་ ཡང་
ན་ གཞན་ལས་རིམ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ སེམས་ཅན་ཚུ་སྐྱོང་བཟུང་ ཡང་ན་ བཀོལ་སྤྱོད་
འབད་ཆེ་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེའི་གནས་ཚད་དང་
འབྲེལ་དགོ།

སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་འདུས་ཆོགས།

༣༤. མི་ངོམ་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེའི་འདུས་ཆོགས་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་
གྱི་སྟོང་གནས་གཞི་བརྩམས་དང་ལས་སྤྱོད་འབད་ནི་ ཡང་ན་ ཆེ་ཐར་གྱི་ལས་སྒྲུ་
ནང་ གཤམ་གཏོགས་འབད་ནི་བསམ་ཆེ་ རྒྱུ་ལག་ ཡང་ན་ ཁྲོམ་སྤེད་དང་ཐོ་བཀོད་
མ་འབད་བའི་རྟེན་ ལས་ཁུངས་ལས་ བྱུང་རིག་གནང་བ་ལེན་དགོཔ་མ་ཆད་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེའི་
གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་དགོ།

Compassion to Animal

32. Any animal shall be treated in a compassionate and humane manner with due care to the animal and its well-being.
33. A person shall be prohibited from engaging in cruel treatment of the animals.

Sport, Animal Show and Entertainment

34. Any animal trained or used in sport, animal show, entertainment or other event shall comply with the animal welfare standards as prescribed in the Rules.

Animal Welfare Organization

35. Any person or animal welfare organization intending to establish and operate animal shelter or engage in Tshethar activity shall seek technical clearance from the Department before registering with the Dzongkhag or Thromde, and shall comply with animal welfare standards and provisions of this Act and its Rules.

༣༤. མི་ངོམ་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་པན་བདེའི་འདུས་ཚྏགས་ཀྱིས་ སེམས་ཅན་སྟོད་
གནས་ནང་ སེམས་ཅན་རིགས་སྣ་བཟུལ་བའི་ནད་གཞི་ཚུ་ ཐོན་ནི་དང་བྱབ་སྤེལ་
བཀག་ཐབས་ལུ་ འཛིན་སྟོང་ལམ་ལུགས་ལེགས་ཤོམ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།
༣༥. སེམས་ཅན་སྟོད་གནས་ནང་ ཡང་ན་ ཚེ་ཐར་གྱི་སེམས་ཅན་ལུ་ གཤམ་བཙུག་
འབད་དགོ་པའི་བྱ་རིམ་ཚུ་བཟུམ་ཏེ་ སྤན་བཙུག་ག་ཅི་འབད་དགོ་རུང་ རོསྟུར་ཡོད་
མི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྤན་པ་རྒྱང་མ་ཅིག་གིས་འབད་ཚོག།

36. The person or animal welfare organization shall implement good management practices at the animal shelter to protect and prevent cross-species disease transmission and outbreaks.
37. Any treatment including surgical procedures of animals at the shelters or Tshethar animal shall only be performed by a certified veterinary practitioner.

ལེའུ་ ༤ པ།

སེམས་ཅན་གྱི་གངས་སྒོ་བས་ཆད་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱོང་།

གཅེས་པའི་སེམས་ཅན།

༣༩. གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་ཚུ་ ཉེ་འདབས་ཀྱི་སྒོ་ཞོ་ར་ཞབས་ཏྱུག་ལྟེ་བ་ནང་ བཅའ་ཡིག་
ནང་ཆད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་དུ་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།
༤༠. གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་ཚུ་ ཐོ་བཀོད་མ་འབད་མི་ ཐོ་བཀོད་ལས་བཏོན་གཏང་མི་
ཡང་ན་ སྤང་བཞག་མི་ཚུ་ སྤྱང་འབྱམ་སྟོན་མི་སེམས་ཅན་སྤྱེ་བཙྱེ་འཛིན་འབད་ནི་
དང་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཆད་དུ་བཀོད་མི་ ཆད་འཛིན་ཐབས་ལམ་ཚུ་ ལག་ལེན་
འཐབ་དགོ།
༤༡. གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོ་བདག་གིས་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་ནད་གཞི་སྟེལ་ནི་
ལས་བཀག་ནི་དང་ མི་མང་གི་གསོ་བ་ཉེན་སྲུང་འབད་ནི་ལུ་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆད་དུ་
བཀོད་མི་ལྟར་ སེམས་ཅན་ཚུ་སྤྲོན་ཁབ་བཙུགས་དགོ།
༤༢. གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོ་བདག་གིས་ ཁོང་རའི་སེམས་ཅན་དེ་ མི་མང་ས་ཁོངས་
ཚུ་ནང་ འབྱིད་དེ་འགྱུར་བའི་སྐབས་ མི་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ལུ་གཞོན་ནི་ ཡང་ན་
འཆོར་བཙུག་ནི་ ཡང་ན་ སྐར་དང་མི་མང་གི་རྒྱ་དངོས་ལུ་གཞོན་དཔ་བཀལ་ནི་མེད་པ་
ཉེན་སྲུང་འབད་དགོ།

CHAPTER IV

ANIMAL POPULATION CONTROL AND MANAGEMENT

Pet Animal

38. The pet animal must be identified and registered with the nearest animal service centre as prescribed in the rules.
39. Any pet animals not registered, deregistered or abandoned shall be deemed free-roaming animals and shall be subjected to control measures prescribed by the Department.
40. The owner of the pet animal shall vaccinate their animals against notifiable diseases to prevent disease outbreaks and safeguard public health as prescribed in the Rules.
41. The owner of a pet animal shall secure the pet animal while taking it to public places to prevent any harm or nuisance to human or other animals, or damage to private or public property.

གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་སྤྱད་སྤེལ་ནི་དང་སྦྱོང་བ་དང་།

༤༩. གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་རིགས་སྤྱད་སྤེལ་ཁང་ སྦྱོང་བ་དང་ ཡང་ན་ ཆོང་ཁང་གཞི་
བརྩལ་འབད་ནི་བསམ་མི་ མི་ངོམ་གང་རུང་གིས་ རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ ཁྲོམ་སྤེ་
དང་ཐོ་བཀོད་མ་འབད་བའི་ཉེ་མ་ ལས་ཁུངས་ལས་ བྱང་རིག་གཞན་བ་ལེན་དགོ།

ཐེ་རྒྱལ་ རྟག་ཆོལ་ཅན་དང་སྤྱང་འབྲུམ་སྟོད་མི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་སྦྱོང་།

༤༩. སེམས་ཅན་གྱི་ཚོ་བདག་གིས་ ཁོང་རའི་སེམས་ཅན་ཚུ་ སྒེར་ ཡང་ན་ མི་མངས་
ཁོངས་ཚུ་ནང་ འབྲུམ་སྟོད་བརྩལ་ནི་མི་འོང་།

༤༤. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ རི་དྭགས་འགྱུར་བཅམ་ རྟག་ཆོལ་ཅན་དང་སྤྱང་འབྲུམ་སྟོད་མི་
སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་སྦྱོང་དོན་ལུ་ འོས་ལྷན་དང་ དེས་པར་མཁོ་བའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་
བཟོ་ནི་དང་ ཆེད་དུ་བཀོད་དགོ།

༤༥. ས་གནས་གཞུང་གི་ དབང་ཚད་བྱབ་ཁོངས་ནང་ཡོད་མི་ རི་དྭགས་འགྱུར་བཅམ་
རྟག་ཆོལ་ཅན་དང་སྤྱང་འབྲུམ་སྟོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ འཛིན་སྦྱོང་འབབ་ནི་འགན་
ཁུར་འདི་ རང་སོའི་ས་གནས་གཞུང་ལུ་ ཐོག།

༤༦. སྤང་དོར་གྱི་དོན་ལུ་ རི་དྭགས་འགྱུར་བཅམ་དང་ རྟག་ཆོལ་ཅན་ དེ་ལས་ སྤྱང་
འབྲུམ་སྟོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ ས་གནས་གཅིག་ལས་ གཞན་ཁར་ རྩོ་བཤུད་འབད་
མི་ཆོག།

༤༧. མི་ངོམ་གང་རུང་གིས་ སྤྱང་འབྲུམ་སྟོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་ མི་མངགི་ས་ཁོངས་
དང་གཞུང་ལམ་ དེ་ལས་ འཁོར་ལམ་གྱི་བྱུར་ལས་ཕར་ བཞེས་སྒོ་བྱིན་མི་ཆོག།

Breeding and Training of Pet Animal

42. Any person intending to establish a pet breeding farm, pet training or pet shop shall seek technical clearance from the department before registering with the Dzongkhag or Thromde.

Managing Feral, Aggressive and Stray Animal

43. The owner of the animal shall not let their animal stray into private or public premises.
44. The Department shall develop and prescribe appropriate and necessary measures for the management of feral, aggressive and stray animals.
45. The Local Government shall be responsible for managing the feral, aggressive and stray animals within their respective jurisdiction.
46. Translocation of feral, aggressive and stray animals from one place to another for abandonment purposes shall be prohibited.
47. A person shall not feed stray animals in public places, highways, and roadsides.

ལེའུ་ ༥ པ།

སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་ རིགས་མཚན་དང་གསལ་སྤྱོད་ཁང་།

སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི།

༤༩. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཐོན་སྐྱེད་ཡར་འཕར་གཏང་ནི་ལུ་ སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་
དང་ རིགས་མཚན་ཡར་འཕར་གཏང་ནི་འདི་ཐབས་ལམ་ ཅུམ་སྟེ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་འདི་རིམ་ལུགས།

༥༠. གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་ཚུ་བཅུ་ སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་འདི་རིམ་ལུགས་དང་
པ་དང་མའི་སོན་རིགས་ལེགས་ཤོམ་ཚུ་གདམ་འཐུ་འབད་ནི་འདི་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
བཟོ་ཡོད་མི་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་འདི་ཐབས་ལམ་དང་འབྲེལ་དགོ།

སེམས་ཅན་གསལ་སྤྱོད་ཁང་།

༥༡. རིགས་རྒྱུད་ཡར་འཕར་གཏང་གི་ཁོ་ལ་དང་གོང་འཕེལ་ ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་སྐྱབ་ དེ་ལས་ ཆོང་
འབྲེལ་དགོས་མཁའི་དོན་ལུ་ མི་མང་ ཡང་ན་ སྐར་སྟེ་གིས་ འཛོན་སྤྱོད་དང་ལས་
སྤྱོད་འབད་ནི་འདི་རིགས་རྒྱུད་གསར་པ་གི་དོན་ལུ་ གསལ་སྤྱོད་ཁང་གཞི་བཅུགས་འབད་
ནི་འདི་ ལས་ཁུངས་ལས་ བྱད་རིག་གི་རྒྱབ་སྐྱོན་ལེན་ཐོག་ ལྷན་ཁག་གིས་ཆ་
འཛོག་མཛད་དགོ།

༥༢. ཐོན་སྐྱེད་ཡར་འཕར་དང་ ཡུན་བརྟན་ལག་ལེན་གི་དོན་ལུ་ ཕྱི་རྒྱལ་ལས་ཐོན་མི་རིགས་
རྒྱུད་ མཐུན་སྦྲིག་འབད་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་རིགས་ཁམས་ཀྱིས་བོན་གསལ་སྤྱོད་
ཁང་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རྒྱན་སྤྱོད་འབད་དགོ།

CHAPTER V

ANIMAL BREEDING, GENETICS AND FARM

Animal Breeding

48. The Department shall develop and implement strategy on animal breeding and genetic improvement to enhance production.

Breeding System

49. The breeding system for domestic animal species including pet animals and the selection of superior parent stock shall be carried out as per the breeding strategy developed by the Department.

Animal Farm

50. The Ministry shall approve the establishment of farms for new breeds to be managed and operated by the public or private entity upon the technical recommendation of the Department for breed improvement, research and development, input production and commercial purpose.
51. The Department shall maintain a nucleus farm of adapted exotic breeds of animals for enhanced production and sustainable utilization.

༥༣. ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱོད་དང་ཚད་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་སློ་ཞོར་ལས་སྡེ་ལས་ཁྱད་
རིག་གི་རྒྱབ་སློན་དང་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་ལས་སྐྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་གནང་བ་ཚུ་
ལེན་ཐོག་ ཆ་འཛིག་འབད་ཡོད་མི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལུ་ གསེ་སྦྱང་ཁང་གཞི་
བཙུགས་འབད་ནི་འདི་ རྫོང་ཁག་གིས་ཆ་འཛིག་འབད་དགོ།

༥༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དང་ ཐོན་སྐྱེད་གསེ་སྦྱང་ཁང་གཞི་
བཙུགས་འབད་ནི་བསམ་མི་ མི་ངོམ་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་
མི་དང་འབྲེལ་ ལས་ཁུངས་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

༥༥. རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་མི་དང་ཐོན་སྐྱེད་གསེ་སྦྱང་ཁང་གཞི་བཙུགས་དང་ལས་སྐྱེད་འབད་ནི་
འདི་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཁྱད་རིག་གནས་ཚད་དང་བསྐྱུན་
དགོ།

སེམས་ཅན་གསེ་སྦྱང་ཁང་ནང་སྐྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་།

༥༦. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་རྒྱ་སྤྱོད་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འབད་ནི་ལུ་
སྐྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་གནས་ཚད་ཚུ་བཟོ་དགོ།

༥༧. རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་མི་དང་ཐོན་སྐྱེད་གསེ་སྦྱང་ཁང་གིས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་
ཡོད་པ་བཞིན་ སྐྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་གནས་ཚད་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

52. The Dzongkhag shall approve the establishment of farms for approved breeds for input production and commercial purpose upon the technical recommendation of the Dzongkhag Livestock Sector and biosecurity clearance from the Regulatory Authority.
53. Any person intending to establish a breeding and production farm under this Act shall register with the Department as prescribed in the Rules.
54. Any establishment and operation of breeding and production farms shall comply with the technical standards as prescribed in the Rules.

Biosecurity Measures in Animal Farm

55. The Department shall develop biosecurity standards to prevent and control spread of animal diseases.
56. Any breeding and production farm shall implement biosecurity standards as prescribed in the Rules.

༥༡. རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་མི་དང་ཐོན་སྐྱེད་གསུང་ཁང་ སེམས་ཅན་འགྲེམས་སྟོན་འབད་ས་
དེ་ཡང་ ལྟ་མོ་ ཆོང་ཁང་ འདྲ་འཛུགས་འབད་ས་ དེ་ལས་ སེམས་ཅན་རིན་
བསྟར་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་བཞིན་ ཆད་འཛིན་དབང་
འཛིན་གྱིས་སྐྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་གནང་བ་བྱིན་དགོ།

༥༢. འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་གྱིས་ རོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་འཛུལ་སློ་ཚུ་ནང་ རན་གཞི་
ནང་ན་འབག་ནི་སྟོན་འགོག་འབད་ནི་ལུ་ སྐྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་གནས་ཆད་ ལག་ལེན་
འཐབ་དགོ།

སྐྱེ་འཕེལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྷན་འཕུལ་རིག་ལས་ལུགས།

༥༣. ལས་ཁུངས་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དགོས་མཁོ་དང་འབྲེལ་ སེམས་
ཅན་སྐྱེ་འཕེལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྷན་འཕུལ་རིག་ལས་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་
སྡེ་རོས་འཛིན་འབད་དེ་ བསྐྱོ་བཞག་འབད་ཆོག།

༥༤. ཞིབ་འཇོལ་ལྟེ་བ་དང་སྤྱོད་བཟར་གཙུག་སྡེ་ ཡང་ན་ ཤེས་རིག་གཙུག་སྡེ་མ་གཏོགས་
སེམས་ཅན་སྐྱེ་འཕེལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྷན་འཕུལ་རིག་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ མི་
རོམ་གང་རུང་གིས་ ལས་ཁུངས་ལས་ཐོ་བཀོད་གི་ལག་ཁྱེར་ལེན་ཐོག་ བཅའ་ཡིག་
ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་བྱ་རིམ་དང་འབྲེལ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

༥༥. སེམས་ཅན་སྐྱེ་འཕེལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྷན་འཕུལ་རིག་ཞབས་ཏོག་འདི་ ལག་ཁྱེར་དོ་སྦྱར་
ཡོད་མི་ལག་ལེན་པ་གིས་སྤོང་དགོ།

57. The Regulatory Authority shall issue biosecurity clearance for breeding and production farm, and animal exhibitions including shows, marts, rallies and animal auction as per the standards as prescribed in the Rules.
58. The relevant authority shall implement biosecurity standards at the designated point of entry to prevent the entry of disease.

Reproductive Biotechnology Practices

59. The Department may identify and designate relevant agencies to operate animal reproductive biotechnology as per the requirements prescribed in the Rules.
60. Any person engaging in animal reproductive biotechnology except for research centers, training institutes or educational institutions shall obtain a Certificate of Registration from the Department and operate as per the procedures prescribed in the Rules.
61. The animal reproductive biotechnology services shall be carried out by a certified practitioner.

སེམས་ཅན་ངོས་འཛིན་རིམ་ལུགས།

༤༩. ལས་ཁྲུངས་ཀྱིས་ སེམས་ཅན་རྗེས་འཛོལ་འབད་ནི་ རིགས་རྒྱད་དང་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་
ཐོ་དབ་ཚུ་རྒྱན་སྦྱང་འབད་ནི་ལུ་ སེམས་ཅན་ངོས་འཛིན་རིམ་ལུགས་གཞི་བཙུགས་
འབད་དེ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

Animal Identification System

62. The Department shall establish and implement an animal identification system for traceability and to maintain records on animal pedigree and performance.

ལེབ་ ༤ པ།

སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཞབས་རྟེན།

སེམས་ཅན་ཞབས་རྟེན་ལྟེ་བ།

༤༣. ལྷན་ཁག་གིས་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ནད་གཞི་བརྟག་དཔྱད་ ཐོན་སྐྱེད་ དེ་
ལས་ ཟས་བཅུད་ཞབས་རྟེན་སྤྲོད་ནི་ལུ་ སེམས་ཅན་ཞབས་རྟེན་ལྟེ་བ་གཞི་
བརྟགས་འབད་ཚེག།

༤༤. སེམས་ཅན་ཞབས་རྟེན་ལྟེ་བ་གིས་ སྤྲོན་འགོག་དང་སྤྲོན་བཙུག་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་
ཞབས་རྟེན་ཚུ་སྤྲོད་དགོ།

༤༥. སེམས་ཅན་ཞབས་རྟེན་ལྟེ་བ་གཞི་བརྟགས་འབད་ནི་བསམ་མི་ མི་ངོམ་གང་རུང་
གིས་ ལྷན་ཁག་ལས་གནང་བ་མ་ལེན་པའི་ཉེ་མ་ ལས་ཁུངས་ལས་ཁུངས་ལྷན་ལཱ་གནང་
བ་ལེན་དགོ།

སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྤྲོན་བཙུག་ཞབས་རྟེན།

༤༦. སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྤྲོན་བཙུག་ཞབས་རྟེན་གིས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་
བཀོད་མི་ ཞབས་རྟེན་གི་གནས་ཆེད་དང་ སྤྲོད་མཁུ་བཙུག་བཤེད་འོག་ཆེད་དུ་ལུ་གནས་
དགོ།

༤༧. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཞབས་རྟེན་གི་དོན་ལུ་གནས་ཆེད་དང་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་
གྱི་སྤྲོན་བཙུག་ཁང་ ཡང་ན་ སྤྲོན་ཁང་ཚུ་གི་བཟོ་བཀོད་ ཆེད་དུ་བཀོད་དགོ།

CHAPTER VI

ANIMAL HEALTH AND PRODUCTION SERVICES

Animal Service Centre

63. The Ministry may establish an animal service center to provide animal health, diagnostic, production and nutrition services.
64. All animal service centers shall provide preventive and curative veterinary services.
65. Any person intending to establish an animal service center shall obtain technical clearance from the department before applying for approval from the ministry.

Veterinary Clinical Services

66. The veterinary clinical services shall comply with service standards and animal welfare provisions as prescribed in the Rules.
67. The Department shall prescribe standards for services and design of veterinary clinics or hospitals.

༤༩. སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྒྲུན་བཅས་ཞབས་ཏྲིག་འདི་ འབྲུག་ཤེས་ཚད་དང་ཁྱད་
རིག་དོ་སྦྱོར་དབང་འཛིན་གྱི་འོག་ལུ་ གཞི་བཙུགས་འབད་མི་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་
བསྟེན་ཚོགས་སྡེ་གིས་ཚད་འཛིན་འབད་དགོ།

ཟས་བཙུད་ཞབས་ཏྲིག།

༤༩. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སློ་ཞོར་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཐོན་ལུགས་ངེས་བཟན་བཟོ་ནི་ལུ་
གནས་ཚད་ཅན་གྱི་སློ་ཞོར་ཟས་བཙུད་ཞབས་ཏྲིག་སྦྱོད་དགོ་ ཡང་ན་ ཆེད་བཟོ་བཟོ་ད་
དགོ།

༥༠. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སློ་ཞོར་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཐོན་ལུངས་ཡར་ཕྱག་གི་དོན་ལུ་
འབྲུང་བཞིན་པའི་ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་ སློ་ཞོར་ཟས་བཙུད་གྱི་འཕྲུལ་རིག་ཚུ་ལག་ལེན་
འཐབ་ནི་ ཡར་ཕྱག་གཏང་དགོ།

བཟླ་དཔྱད་ཁང་གི་ཐོ་བཀོད་དང་ངོས་འཛིན།

༥༡. ལྷན་ཁག་གིས་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་སྦྱེ་ལྷན་འཕྲུལ་རིག་ དེ་ལས་ ཟས་
བཙུད་དབྱེ་དཔྱད་གྱི་དོན་ལུ་ བཟླ་དཔྱད་ཁང་ཚུ་ ངོས་འཛིན་འབད་དགོ།

༥༢. སློར་གྱི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་སྦྱེ་ལྷན་འཕྲུལ་རིག་ དེ་ལས་ ཟས་བཙུད་
བཟླ་དཔྱད་ཁང་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ལས་ཁུངས་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོཔ་དང་
བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་བཟོ་བཟོ་མི་དགོས་མཁོ་དང་གནས་ཚད་ཚུ་ལུ་ གནས་དགོ།

68. The veterinary clinical services shall be regulated by the Veterinary Council established under the Bhutan Qualifications and Professionals Certification Authority.

Nutrition Services

69. The Department shall deliver or prescribe standard animal nutrition services to ensure animal health and productivity.
70. The Department shall promote the use of emerging advanced animal nutrition technology for enhancement of animal health and production.

Registration and Designation of Laboratory

71. The Ministry shall designate laboratory for services related to animal health, biotechnology and nutritional analysis.
72. Any private animal health, biotechnology and nutrition laboratory shall register with the Department and shall comply with the requirements and standards prescribed in the Rules.

ཡན་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་སྟེ་ཕྱན་འཕུལ་རིག་ དེ་ལས་ ཟས་བཟུང་བརྟག་དཔུང་
ཁང་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ དགོས་མཁོ་དང་གནས་ཆད་
ཚུ་ལུ་གནས་དགོ།

བརྟག་དཔུང་ཁང་གི་ལྷ་འགན།

ཡུལ་ བརྟག་དཔུང་ཁང་གིས་ འོག་གི་གནད་དོན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ དཔེ་ཆད་ཚུ་ བདེན་དཔུང་
དང་དབྱེ་དཔུང་འབད་དགོ།

(༡) ནད་གཞི་ངོས་འཛིན།

(༢) ས་མཚམས་ལས་སྤེལ་མི་ནད་གཞི་ལྟ་རྟོག་ཅིས་ཏེ་ ནད་གཞི་སྤྲོན་འགོག་དང་
ཆད་འཛིན་ ཡང་ན།

(༣) སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་གི་ སྤྲུལ་ཆད་དང་ཉེན་སྲུང་།

དཔེ་ཆད་བསྟུ་ལེན།

ཡུལ་ བརྟག་དཔུང་ཁང་ལས་བྱེད་པ་གིས་ འོག་ལུ་བཀོད་མི་གནད་དོན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་
སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་
དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ལས་ དཔེ་ཆད་བསྟུ་ལེན་འབད་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

(༡) ནད་གཞི་སྤྲོན་འགོག་དང་ཆད་འཛིན།

(༢) ཞིབ་འཇོལ་ ཡང་ན།

(༣) ཉེན་སྲུང་དང་སྤྲུལ་ཆད་དབྱེ་དཔུང་།

73. Any animal health, biotechnology and nutrition laboratory shall comply with the requirements and standards prescribed in the Rules.

Functions of Laboratory

74. The laboratory shall validate and analyze samples for:
- (1) clinical diagnosis;
 - (2) disease prevention and control including transboundary animal disease surveillance; or
 - (3) animal feed quality and safety.

Sample Collection

75. The laboratory personnel shall have access to collect samples from animal, animal products, animal feed or related items for:
- (1) disease prevention and control;
 - (2) research; or
 - (3) analysis of safety and quality.

བརྟག་དབྱད་ཁང་གི་བརྒྱུད་ཐོན་ཐོབ་སྤྱོད།

ཡུ. ལས་ཁུངས་དང་ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་ལུ་ བརྟག་དབྱད་ཁང་གི་ཞབས་ཏྲུག་ཚུ་གི་
ཐོ་བཀོད་རིམ་ལུགས་ལུ་ ཐོབ་སྤྱོད་ཡོད།

Access to Laboratory Information

76. The Department and Regulatory Authority shall have access to the record system of laboratory services.

ལེའུ་ ༡ པ།

ནད་གཞི་སྒྲིལ་འགོག་དང་ཚད་འཛིན།

ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི།

༡༡. ལྷན་ཁག་གིས་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོན་དང་འཁྲིལ་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་ཚུ་གི་ཐོ་ ཆ་འཛིན་འབད་དགོ།
༡༢. འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་མཉམ་རུབ་ཐོག་ལས་ ཞིབ་འཛོལ་དང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐོག་ ལས་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་ སྒྲིལ་འགོག་འབད་ནི་དང་ངོས་འཛིན་ འབད་ནི་ དེ་ལས་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་ཚུ་ ལས་ཁུངས་ལུ་འགན་ཁུར་ཐོག།
༡༣. ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་ག་ར་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གཞུང་ འབྲེལ་གྱི་ཚད་འཛིན་ཐབས་ལམ་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ ཚད་འཛིན་འབད་དགོ།

ནད་གཞི་ཁྲིམ་སྒྲིག་དང་གཞི་ཁྲིམ་འཆར་གཞི།

༡༠. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུད་ཡོད་མི་ཚུ་དང་བསྐྱུན་གྲོས་འབད་ཐོག་ ཉེན་ བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་གི་ སྒྲིམ་བྱུང་ཆེན་པོ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ ནད་ གཞི་གཞི་ཁྲིམ་འཆར་གཞི་ དེ་ལས་ སྒྲིལ་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་ཚུ་ བཟོ་སྟེ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།
༡༡. ས་གནས་གཞུང་གིས་ ཁོང་རའི་དབང་ཚད་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ནང་ ཉེན་བརྟེན་ འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་སྒྲིལ་འགོག་འབད་ནི་དང་ གཞི་ཁྲིམ་འབད་ནི་འགན་ ཁུར་ཐོག།

CHAPTER VII

DISEASE PREVENTION AND CONTROL

Notifiable Diseases

77. The Ministry shall approve the list of notifiable diseases upon the recommendation of the Department.
78. The Department shall be responsible to prevent, detect and manage outbreak of notifiable disease through research and management in collaboration with relevant agencies.
79. All notifiable diseases shall be subject to official control measures as prescribed in the Rules.

Disease Preparedness and Response Plan

80. The Department in consultation with relevant stakeholders shall develop and implement Contingency Plan, Emergency Response Plan and Prevention and Control Plan for notifiable diseases.
81. The Local Government shall be responsible to prevent and respond to any notifiable disease outbreaks in their respective jurisdiction.

༡༢. སེམས་ཅན་གྱི་ཚོ་བདག་ཡང་ན་ མི་སྡེ་གིས་ ཉན་གཞི་བཀག་ཐབས་ཀྱི་ ཐབས་
ལས་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་ གནས་སྤངས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ལས་ཁུངས་
དང་ ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་ ཡང་ན་ ས་གནས་གཞུང་དང་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་
དགོ།

༡༣. ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་བྱབ་སྤེལ་བཀག་ནི་ལུ་ གཞུང་གིས་ལག་ལེན་
འཆར་དཔུལ་ལངས་སྤེ་བྱིན་དགོ།

འབྱུང་བཞིན་པའི་ནད་གཞི།

༡༤. ལས་ཁུངས་དང་ ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་ དེ་ལས་ ས་གནས་གཞུང་གིས་ འབྲེལ་
ཡོད་ཁེ་སྤྱད་ཡོད་མི་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ འབྱུང་བཞིན་པའི་ ཉན་གཞི་དང་ ཡང་
སྐར་འབྱུང་བཞིན་པའི་ནད་གཞི་ཚུ་ རོས་འཛིན་དང་ཞིབ་དཔྱད་འབད་དེ་ གཞོེ་ལེན་
འབད་དགོ།

སེམས་ཅན་ནད་གཞི་ལྟ་རྟོག།

༡༥. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ས་གནས་གཞུང་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་སྤྱད་ཡོད་མི་ཚུ་དང་མཉམ་
འབྲེལ་ཐོག་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་དང་ མི་ལུ་འབྲུ་ཉེན་ཡོད་མི་ནད་གཞི་གཙོ་རིམ་
ཅན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཉན་གཞི་ལྟ་རྟོག་རིམ་ལུགས་འགོ་བཙུགས་དགོ།

༡༦. ས་གནས་གཞུང་གིས་ ཉན་གཞི་སྡོན་འགོག་དང་ཆད་འཛིན་འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་
ཁོང་རའི་དབང་ཆ་དང་བྱབ་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ནང་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་དང་ མི་
ལུ་འབྲུ་ཉེན་ཡོད་མི་ནད་གཞི་གཙོ་རིམ་ཅན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཉན་གཞི་ལྟ་རྟོག་རིམ་
ལུགས་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

82. The animal owner or community shall cooperate with the Department, Regulatory Authority or Local Government, as the case may be, in implementing disease response measures.
83. The Government may provide adequate operational budget for the containment of the outbreak of notifiable diseases.

Emerging Diseases

84. The Department, Regulatory Authority and Local Government shall, in collaboration with relevant stakeholders, detect, investigate and respond to emerging and re-emerging diseases.

Animal Disease Surveillance

85. The Department in collaboration with Local Government and relevant stakeholders shall institute disease surveillance systems for notifiable and priority zoonotic diseases.
86. The Local Government shall implement disease surveillance systems for notifiable and priority zoonotic diseases in their respective jurisdiction as per the Disease Prevention and Control Plan.

༡༥. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ནད་གཞི་སྡོད་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་
བཅད་ཚན་ས་ཁོངས་ དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་ཚད་ནང་ ནད་གཞི་མེད་པའི་གནས་
ཟིམ་ གསལ་བསྐྱགས་འབད་དགོ།

འགོ་ཐོག་ཉེན་བརྗེ་ཟིམ་ལུགས།

༡༦. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་དང་ འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གཞི་དེ་ཉེན་ཡོད་མི་
ཚུ་གི་དོན་ལུ་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་བྱ་ཟིམ་དང་འབྲེལ་ འགོ་ཐོག་ཉེན་
བརྗེ་ཟིམ་ལུགས་དང་ སྟན་ལུ་འབད་ནིའི་ཐབས་ལམ་ གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།

རྒྱལ་ཡོངས་གནས་ཚད་ལུ་ནད་གཞི་བྱབ་སྒེལ།

༡༧. ལྷན་ཁག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ཚད་ནང་ ནད་གཞི་བྱབ་སྒེལ་གསལ་བསྐྱགས་
འབད་ནི་ལུ་ རྒྱུ་རྗེ་འཛིན་སྐྱོང་གི་འགན་ཁུར་ཐོག་མི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་དང་
མཉམ་འབྲེལ་འབད་དགོ།

ནད་གཞི་བྱབ་སྒེལ་ལས་སྡོད་འགོག་འབད་ནིའི་ཐབས་ལམ།

༡༨. སེམས་ཅན་གྱི་ཚེ་བདག་དང་མི་སྡེ་ ཡང་ན་ རིགས་རྒྱུད་སྡེལ་མི་དང་ཐོན་སྐྱེད་གསོ་
སྐྱོང་ཁང་ཚུ་གིས་ ཁོང་རའི་སེམས་ཅན་ཚུ་ ཉེན་བརྗེ་འབད་དགོ་མི་ནད་གཞི་ཚུ་
སྡེལ་ནི་ལས་སྡོད་འགོག་འབད་ནི་ལུ་ སྤྲོད་ཁབ་བཙུགས་ཡོད་པ་ངེས་བརྟན་བཟོ་
དགོ།

87. The Department shall declare disease-free status at compartment, zone and country level as per the Disease Prevention and Control Plan.

Early Warning System

88. The Department shall institute early warning system and reporting mechanisms on animal diseases and animal health hazards as per the procedures prescribed in the Rules.

Outbreak of Animal Disease at the National Level

89. The Ministry shall coordinate with the relevant agency responsible for Disaster Management to declare disease outbreaks at the national scale.

Measures to Prevent Outbreak of Disease

90. The animal owner, community or animal breeding and production farm shall ensure that their animal is vaccinated against notifiable disease to prevent outbreaks.

༡༡. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ནད་གཞི་བྱེད་སྒྲུབ་ཐོག་འབད་ནི་ལུ་ སེམས་ཅན་ཚུ་སྤྲོད་
ཁབ་བཙུགས་ནིའི་ཞབས་ཏྲིག་ཚུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི་དང་ ཡང་ན་ སྐར་སྤྲེ་གང་རུང་
ཅིག་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་ ཕྱིར་གཏོན་འབད་ཆོག།

༡༢. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྤྲེ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ ནད་གཞི་སྤྲོད་ཐོག་
དང་ཚད་འཛིན་འབད་ནི་ལུ་ འོས་ལྷན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ དང་ལེན་འབད་དགོ།

སྤྲོད་ཐོག་འབད་ནིའི་འགན་ཁུངས།

༡༣. སེམས་ཅན་གྱི་ཚོ་བདག་དང་མི་སྤྲེ་ ཡང་ན་ རིགས་རྒྱུད་སྤྲེལ་མི་དང་ཐོན་སྐྱེད་གསོ་
སྦྱོང་ཁང་ཚུ་གིས་ སེམས་ཅན་ནད་པ་ཐོན་ནི་ ཡང་ན་ ཞི་བའི་གནད་དོན་གང་རུང་
འབྱུང་ཆེ་ ཉེ་འདབས་ཀྱི་སློ་མོར་ཞབས་ཏྲིག་ལྟེ་བ་ལུ་ འདི་འཕྲོ་ལས་སྤྲོད་ཐོག་
དགོ།

༡༤. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུད་ཡོད་མི་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ ནད་གཞི་ཚད་
འཛིན་ཐབས་ལམ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ ཉེན་བརྩ་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་
ཡོད་པ་མེད་པ་ རེས་བརྟན་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་དགོ།

༡༥. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ མི་ལུ་འབྲུ་ཉེན་ཡོད་མི་ནད་གཞི་བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐྱོར་ལས་བརྩ་དོན་
ཚུ་ གསོ་བའི་ལྷན་ཁག་དང་བརྩི་སྲོལ་འབད་དགོ།

91. The Department may support animal vaccination services or outsource to any private entities as per the standards prescribed by the Department, to prevent outbreak of disease.
92. The Department shall adopt appropriate measures to prevent and control the spread of diseases in collaboration with relevant agencies.

Duty to report

93. The animal owner, community or animal breeding and production farm shall immediately report any case of sick or dead animals to the nearest animal service center.
94. The Department in collaboration with relevant stakeholders shall conduct investigation to confirm the notifiable disease for implementation of control measures.
95. The Department shall share information on the outbreak of zoonotic disease with the Ministry of Health.

ནད་གཞི་ཁྱབ་སྤེལ་གྱི་གདོང་ལེན།

༡༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་དང་འབྲེལ་ ལྷན་ཁག་གིས་ ས་གནས་ ཡང་ན་ ས་
ཁོངས་གང་རུང་ཅིག་ནང་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་ནད་གཞི་ཁྱབ་སྤེལ་འགྱུ་ཡོད་པ་
ངེས་གཏཏན་བྱུང་པ་ཅིན་ ཁྱབ་བསྐྱེད་གས་འབད་དགོ།

༡༥. བཅའ་ཡིག་འདི་འི་དོན་ཚན་ ༡༤ པ་དང་འབྲེལ་ ཁྱབ་བསྐྱེད་གས་འབད་ཡོད་མི་ལུ་
ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་སྤྱད་ཡོད་མི་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ འདི་འཕྲོ་
ལས་ དམིགས་བསལ་གྱི་ནད་གཞི་སྤྱོད་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་ ལག་
ལེན་འཐབ་དགོ།

༡༦. འཕྲལ་མགྲོགས་གདོང་ལེན་སྤེལ་ཚན་གྱིས་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་ཚུ་ཁྱབ་
སྤེལ་འགྱུ་ནི་ལས་བཀག་ཐབས་ལུ་ ཚད་འཛིན་ཐབས་ལམ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འི་
དོན་ལུ་ ས་ཁོངས་ནང་འཛུལ་ཆོག།

༡༧. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ དམིགས་བསལ་གྱི་ནད་གཞི་སྤྱོད་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་འཆར་
གཞི་དང་འབྲེལ་ ནད་གཞི་ཐོན་ཡོད་པའི་ས་ཁོངས་ནང་ ནད་གཞི་འདི་ཚད་འཛིན་
འབད་ཚར་མ་ད་ ས་ཁོངས་འདི་ནད་གཞི་མེད་པ་སྤེལ་ ཁྱབ་བསྐྱེད་གས་འབད་དགོ།

༡༠༠. ལས་ཁུངས་དང་ གསོ་བ་ལྷན་ཁག་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་སྤྱད་ཡོད་མི་དང་མཉམ་
འབྲེལ་ཐོག་ མི་ལུ་འབྲུ་ཉེན་ཡོད་མི་ནད་གཞི་ཚུ་ གདོང་ལེན་འབད་དགོ།

Disease Outbreak Response

96. The ministry shall notify any confirmed outbreak of notifiable disease in any area or premises as per the provisions of this Act.
97. Subject to notification issued under Section 96 of this Act, the Department in collaboration with the relevant stakeholders shall immediately implement specific Disease Prevention and Control Plan.
98. The rapid response team shall enter the premises to implement control measures to prevent the spread of the notifiable diseases.
99. The Department shall declare outbreak areas or premises free of disease as per the Specific Disease Prevention and Control Plan when the disease is contained.
100. The Department and the Ministry of Health, in collaboration with the relevant stakeholders shall collectively respond to the zoonotic diseases.

འགྲུལ་སྐྱོད་ཚད་འཛིན།

༡༠༡. སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱོད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་
དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ཚུ་ ཉན་གཞི་ཐོན་ཡོད་མི་ས་ཁོངས་ལས་ འགྲུལ་སྐྱོད་ཚད་
འཛིན་འབད་ནི་འདི་ ཉེན་ཁ་བརྟག་ཞིབ་དང་ དམིགས་བསལ་ནད་གཞི་སྡོན་འགོག་
དང་ཚད་འཛིན་འཆར་གཞི་དང་འཁྲིལ་དགོ།

༡༠༢. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོ་དོན་ཚན་ ༡༠༡ པ་དང་འཁྲིལ་
འགྲུལ་སྐྱོད་ཚད་འཛིན་སྐབས་སུ་ འགྲུལ་སྐྱོད་འབད་ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་དང་
སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱོད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་
དོས་ཚུ་ རྒྱལ་འབྲུག་མ་སྤྱོད་པར་ གཞུང་བཞེས་འབད་ནི་ མེད་པ་གཏང་ནི་ ཡང་
ན་ འོས་ལཱ་གྱི་སྐྱེ་ལཱ་ཉེན་སྲུང་ཐབས་ལམ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

སེམས་ཅན་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱོད་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ སེམས་ཅན་ དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་གྱི་གཏོར་བཤེགས།

༡༠༣. ལྷན་ཁག་གིས་ སེམས་ཅན་དང་ མི་ མཐའ་འཁོར་ ཡང་ན་གོང་བཤད་ག་ར་གི་
འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་ཉེན་ཁ་ཆེ་མི་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱོད་ སེམས་ཅན་གྱི་
ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ཚུ་ གཏོར་བཤེགས་འབད་ནི་ཆ་
འཛིག་འབད་དགོ།

Movement Control

101. Any movement control of animals, animal products, animal feed or animal-related items from the outbreak area shall be based on the risk assessment and specific Disease Prevention and Control Plan.
102. The Regulatory Authority shall confiscate, destroy or implement appropriate biosecurity measures to any animals, animal products, animal feed or animal-related items moved during the movement control imposed under section 101 of this Act without payment of compensation.

Destruction of Animal, Animal Product, Animal feed and Animal-related items

103. The Ministry shall approve the destruction of animals, animal products, animal feed or animal-related items that pose a considerable risk to the health of animal, human, environment or all.

༡༠༥. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུད་ཡོད་མི་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ སེམས་
ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ཚུ་ དམིགས་བསལ་གྱི་ནད་གཞི་སྡོན་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་
འཆར་གཞི་དང་འཁྲིལ་ གཏོར་བཤིག་འབད་དགོ།

༡༠༦. ལྷན་ཁག་གིས་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོན་དང་འཁྲིལ་ སེམས་ཅན་ ཡང་ན་ མི་ལུ་
ནད་གཞི་འབྱ་ནིའི་ཉེན་ཁ་ལས་བཀག་ནི་ལུ་ ཉེན་ཁ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་
སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་
དངོས་ཚུ་ གཏོར་སྐྱོར་བཤིག་འབད་དགོ་པ་ཐོན་ཆེ་ རྒྱུད་འཐུས་སྤྱོད་ནི་ཆ་འཛིན་
འབད་དགོ།

སེམས་ཅན་གདམ་བསད་འབད་མི་ ཡང་ན་ ཤི་ཡོད་མི་ཚུ་མེད་པ་བཟོ་ནི།

༡༠༧. འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒྱུད་ཡོད་མི་ཚུ་གིས་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་ལས་ཤི་མི་
སེམས་ཅན་གྱི་རོ་ ཡང་ན་ གདམ་བསད་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་ ནད་གཞི་བྱབ་སྤེལ་
འབད་ནི་ལས་སྡོན་འགོག་ལུ་ དམིགས་བསལ་ནད་གཞི་སྡོན་འགོག་དང་ཚད་འཛིན་
འཆར་གཞི་དང་འཁྲིལ་ མེད་པ་བཟོ་ནི་འདི་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ངེས་
བརྟན་བཟོ་དགོ།

༡༠༨. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ ༡༠༧ པ་དང་འཁྲིལ་ བཀོ་བྱང་མི་སེམས་ཅན་གྱི་
རོ་གང་རུང་ཅིག་ བསྐྱུ་མི་ཆོག།

104. The Department in collaboration with relevant stakeholders shall destroy animal, animal products, animal feed or animal-related items in accordance with specific Disease Prevention and Control Plan.
105. The Ministry may approve compensation for unaffected animals, animal products, animal feed or animal-related items destroyed to prevent the risk of spread of disease to animal or human based on the Department's recommendation.

Disposal of Culled or Dead Animal

106. The Regulatory Authority shall ensure that the relevant stakeholders properly dispose of carcasses of animals that died from notifiable animal disease or culled to prevent spread of disease as per the specific disease prevention and control plan.
107. Any animal carcass disposed under section 106 of this Act shall not be exhumed.

༡༠༥. ས་གནས་གཞུང་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་སྲུང་ཡོད་མི་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ རང་
སོའི་དབང་ཚད་ནང་འཁོད་ལུ་ཡོད་པའི་ སྤྱང་འབྲམ་སྡོད་མི་སེམས་ཅན་གྱི་རོ་གང་
རུང་ཅིག་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་བྱ་རིམ་དང་འཁྲིལ་ མེད་པ་བཟོ་དགོ།

108. The Local Government in collaboration with relevant stakeholders shall dispose of any carcass of stray animal within their jurisdiction as per the procedures prescribed in the Rules.

ལེའུ་ ༡ པ།

སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད།

ཁྲིམས་ལུ་གནས་པ།

༡༠༩. མི་གི་ཉོ་སྤྱོད་དོན་ལུ་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཡན་ལག་ཐོན་རྫས་ བཟོ་སྐྱོན་དང་
ལས་སྒྲོན་ནི་ བསག་བཞག་ནི་ སྐྱམ་རྒྱལ་ནི་ ལ་ཡིག་བཏགས་ནི་ འཛིན་སྐྱོང་
འཐབ་ནི་ ཡང་ན་ སྐྱུལ་འདྲེན་འབད་ནི་ཚུ་ བཟའ་འཐུང་གཙང་སྤྱོད་དང་ཉེན་སྲུང་གི་
སྤྱིར་བཏང་ནཱ་གཞག་ དེ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་གནས་ཚད་དང་འཁྲིལ་དགོ།

༡༡༠. སེམས་ཅན་ལས་འབྱུང་མི་བཟའ་འཐུང་ག་ཅི་ཨིན་རུང་ བཟའ་ཡིག་ནང་ཆེད་ཏུ་
བཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འཁྲིལ་ སྐྱུན་རྫས་ཕྱིར་བཏོན་གྱི་དོན་ལུ་ མཁོ་གལ་ཅན་
གྱི་དུས་ཡུན་ཡོད་མི་འདི་དང་གནས་དགོ།

སྐྱམ་རྒྱལ་ནི་དང་ལ་ཡིག་བཏགས་ནི།

༡༡༡. མི་གི་ཉོ་སྤྱོད་འདི་དོན་ལུ་ ཉེ་མ་ལས་སྐྱམ་རྒྱལ་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཡན་
ལག་ཐོན་རྫས་ཚུ་ སྐྱམ་རྒྱལ་ནི་དང་ལ་ཡིག་བཏགས་ནི་འདི་ འབྲེལ་ཡོད་བཟའ་
ཁྲིམས་གྱི་ སྐྱམ་རྒྱལ་ནི་དང་ལ་ཡིག་བཏགས་ནི་འདི་དགོས་མཁོ་དང་འཁྲིལ་དགོ།

སྐྱུལ་འདྲེན།

༡༡༢. ཆོང་སྐྱུར་གྱི་དོན་ལུ་ ཤ་དང་ཤ་འཛིན་སྐྱེད་ཚུ་ གསལ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲོན་
འབྲུལ་ཁང་ལས་ སྐྱུལ་འདྲེན་འབད་མ་ད་ འབྲུལ་སྐྱོད་ཆོག་ཐམ་དང་ མི་གིས་སྤྱོད་
བཏུབ་འོས་འབབ་ཡོད་པའི་ ལག་ཁྱེར་དང་སྤྲུག་སྟེ་འབག་དགོ།

CHAPTER VIII

ANIMAL PRODUCT

Compliance

109. Any manufacturing, processing, storing, packaging, labelling, handling or transporting of animal products or by-products intended for human consumption shall comply with general principles of food hygiene and safety, and other relevant standards.
110. Any food of animal origin shall adhere to the mandatory drug withdrawal period as per the standards prescribed in the Rules.

Packaging and Labelling

111. The packaging and labelling of prepackaged animal products and by-products intended for human consumption shall comply with the packaging and labelling requirement under the relevant laws.

Transportation

112. Any transportation of meat and meat products from the abattoir or processing plant for sale shall be accompanied by movement permit and fit-for-human consumption certificate.

༡༡༣. མི་གི་ཉེ་སྤྱིད་དོན་ལུ་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབདཱ་ད་ བཅའ་ཡིག་
ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་དགོ།

ཐོན་སྐྱེད་ རྩིས་འཆོལ་འབད་ཚུལ་ དང་ ཡོག་བསྟུ་ལེན་འབད་ནི།

༡༡༤. ལས་ཁུངས་དང་ ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཐོན་སྐྱེད་ཐོན་སའི་ས་ཁོངས་ནང་
ནད་གཞི་ཐོན་མ་ད་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཡན་ལག་ཐོན་རྩིས་ཚུ་ རྩིས་
འཆོལ་འབད་དགོ།

༡༡༥. ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ འབྲུ་ནད་ ཡང་ན་ བཅོག་གི་བ་ཡོད་པ་གཏན་འཁེལ་
འབྱུང་ད་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཡན་ལག་ཐོན་རྩིས་ཚུ་ ཡོག་བསྟུ་ལེན་
འབད་ནི་ སྟར་སྤྱོད་འབད་དགོ།

༡༡༦. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འི་དོན་ཚན་ ༡༡༥ པ་དང་འབྲེལ་ ཡོག་བསྟུ་ལེན་འབད་ཡོད་མི་
སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཡན་ལག་ཐོན་རྩིས་འདི་ ཚུལ་བཅོས་འབད་ནི་ ཡང་
ན་ ཉེན་ཁ་དབྱེ་ཞིབ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ སྟོར་བཞིག་འབད་དགོ།

༡༡༧. སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཡན་ལག་ཐོན་རྩིས་འདི་ ནད་གཞི་ཐོན་ཡོད་པ་ཤེས་
བཞིན་དུ་ བཟུམ་སྟེལ་འབད་ཆེ་ ཡོག་བསྟུ་ལེན་འབད་ནི་དང་ ཚུལ་བཅོས་འབད་
ནི་ ཡང་ན་ སྟོར་བཞིག་འབད་ནི་འི་ཟད་འགྲོ་འདི་ རོ་བདག་གིས་སྤྱོད་དགོ།

113. The transportation of animal products intended for human consumption shall comply with the standards prescribed in the Rules.

Product Traceability and Recall

114. The Department and Regulatory Authority shall carry out tracing of animal products or by-products in case of outbreak of disease at the source.
115. The Regulatory Authority shall enforce the recall of animal products or by-products in the event of confirmation of infection or contamination.
116. The animal product or by-product recalled under section 115 of this Act shall be subject to treatment or destruction based on risk assessment.
117. Any cost for recall, treatment or destruction of animal product or by-product shall be borne by the owner if the owners have intentionally supplied the animal product or by-product knowing that there is a disease outbreak.

སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲོན་མཐུན་རྒྱུན་གཞི་བརྩམས།

༡༡༥. མི་ངོ་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲེ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲོན་
མཐུན་རྒྱུན་ གཞི་བརྩམས་འབད་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་
གནས་ཚད་ཚུ་སྦྱབ་ཞིན་མ་ལས་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

༡༡༦. ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ སེམས་ཅན་དམར་གསལ་འབད་ནི་འདི་ གཞི་བརྩམས་
འབད་ཡོད་མི་གསལ་ཁང་ ཡང་ན་ ཚ་འཛིག་འབད་ཡོད་མི་ མཐུན་རྒྱུན་ཚུ་ནང་
རྒྱུང་ཅིག་འབད་དགོཔ་མ་ཚད། སེམས་ཅན་དམར་གསལ་ མ་འབད་བའི་ཉེ་མ་
དང་ འབད་ཞིན་མ་ལས་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་བརྟག་དཔྱད་དང་ རྩོུ་
འབད་དགོ།

ཤ་ཁང་གཞི་བརྩམས་དང་ལས་སྒྲོན།

༡༢༠. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ ཤ་ཁང་གཞི་བརྩམས་འབད་ནི་དང་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཚད་
འཛིན་དབང་འཛིན་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

༡༢༡. མི་ངོ་གིས་ ཤ་ཁང་འདི་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་
ལས་སྒྲོན་འབད་དགོ།

གསོ་བའི་བདེ་ཁམས་ལག་ཁྱེར།

༡༢༢. ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་གཙང་སྤྱོད་དང་ཉེན་སྲུང་ངེས་བརྟན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ སེམས་ཅན་གསལ་
ཁང་དང་ཤ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲོན་མཐུན་རྒྱུན་ནང་ ལཱ་འབད་མི་ལུ་ ཚད་ལྡན་
དབང་འཛིན་གྱིས་བྱིན་མི་ གསོ་བའི་བདེ་ཁམས་ལག་ཁྱེར་དགོ།

Establishment of Abattoir or Processing Facility

118. Any person or entity intending to establish an abattoir or processing facility shall register with the Regulatory Authority upon fulfillment of the standards prescribed in the Rules.
119. Any slaughter of animals for commercial purpose shall be carried out only at such established abattoir or approved facility and shall be subject to ante-mortem, post-mortem examination and certification by the Regulatory Authority.

Establishment and Operation of Meat Shop

120. Any person intending to establish a meat shop shall register with the Regulatory Authority.
121. A person shall operate the meat shop as per the standards prescribed in the Rules.

Medical Fitness Certificate

122. Any employee of the abattoir, meat shop or processing facility shall produce a medical fitness certificate issued by competent authority to ensure the hygiene and safety of the product.

བཟའ་འཐུང་འཛིན་སྐྱོང་པའི་ཚུགས་ཐམས།

༡༢༩. སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་དང་ཤ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲོན་མཐུན་རྒྱུན་ནང་ལཱ་འབད་མི་
ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་ ཚན་ལུན་དབང་འཛིན་གྱིས་བྱིན་མི་ ཤ་
འཛིན་སྐྱོང་པའི་ཚུགས་ཐམས་དགོ།

ཆམེད།

༡༣༠. བཟའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ བཟའ་ཡིག་ ཡང་ན་ ཚུགས་ཐམས་གྱི་ཁ་ཚིག་དང་གནས་
ཚིག་ལུ་མ་གནས་ཆེ་ ཤ་འཛིན་སྐྱོང་པའི་ཚུགས་ཐམས་ ཡང་ན་ ཐོ་བཀོད་ དེ་ལས་
སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་དང་ཤ་ཁང་ ཡང་ན་ ལས་སྒྲོན་མཐུན་རྒྱུན་ལས་སྐྱོད་འབད་
ནི་ཚུ་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ཆམེད་གཏང་དགོ།

སྟན་ལུ།

༡༣༡. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ དེ་བཟུམ་མའི་ཚུགས་ཐམས་འདི་ ཆམེད་གྱི་དོན་ལུ་ སྐྱབ་
བྱེད་དང་སྐྱག་སྟེ་ སྟན་ལུ་འདི་ ལས་ཁུངས་དང་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ལུ་ཕུལ་
དགོ།

Food Handler's Licence

123. Any employee of the abattoir, meat shop, or processing facility shall produce a meat handler's license issued by competent authority as per the relevant laws.

Revocation

124. The Regulatory Authority shall revoke meat handler's license or registration and operation of the abattoir, meat shop or processing facility in the event of non-compliance with the provisions of this Act, Rules or other terms and conditions of the license.

Report

125. The Regulatory Authority shall submit a report with evidence for revocation of such licence to the Department and relevant authority.

ལེའུ་ ༩ པ།

སེམས་ཅན་གྱི་ཆག།

སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཅོ་སྟུན།

༡༣༤. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཅོ་སྟུན་ཁང་ གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་དང་
ལས་སྟོན་འབད་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་ཚུ་སྟུབ་
ཞིན་མ་ལས་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

༡༣༥. སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ ཆག་གི་ཟས་སྟོན་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་གི་སྦྱར་ཇུས་དང་
ཆག་གི་གཞི་ཅིའི་ཟས་བསྟུས་ ཡང་ན་ སྦྱར་ཇུས་སྤྱོད་མི་ཇུས་སྦྱར་གྱི་ བཅོ་
སྟུན་དང་ཆོང་སྟུར་ བཀྲམ་སྟེལ་ ཡང་ན་ ཡང་བསྟུར་བཀྲམ་སྟེལ་འབད་ནི་ཚུ་
བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འཁྲིལ་དགོ།

སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ནང་འབྲེན།

༡༣༦. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཅོ་ནིའི་ཁྱུ་ཆ་
ཆག་གི་ཟས་སྟོན་ ཆག་གི་སྦྱར་ཇུས་དང་ ཆག་གི་གཞི་ཅིའི་ཟས་བསྟུས་ ཡང་ན་
སྦྱར་ཇུས་སྤྱོད་མི་ཇུས་སྦྱར་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ནང་འབྲེན་འབད་ནི་ཨིན་
པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་ཚུ་སྟུབ་ཞིན་མ་ལས་ ཚད་
འཛིན་དབང་འཛིན་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

CHAPTER IX

ANIMAL FEED

Manufacture of Animal Feed

126. Any person intending to establish and operate an animal feed manufacturing plant shall register with the Regulatory Authority upon fulfillment of the standards prescribed in the Rules.
127. Any manufacture, sale, distribution or redistribution of animal feed, feed supplements, feed additives and core concentrates or premix shall comply with the standards prescribed in the Rules.

Import of Animal Feed

128. Any person intending to import animal feed including feed raw materials, feed supplements, feed additives and core concentrates or premix shall register with the Regulatory Authority upon fulfilment of standards prescribed in the Rules.

ཆ་མེད།

༡༢༩. བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་བྱ་བ་ཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་མ་གནས་ཆོ་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་
བཟོ་སྐྱུན་པ་ ཡང་ན་ ནང་འབྲེན་འབད་མི་འོ་ཐོ་བ་ཀོད་འདི་ ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་
གྱིས་ཆ་མེད་གཏང་ཆོག།

སྐུ་བ་ནི་དང་ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི།

༡༣༠. སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཟོ་སྐྱུན་པ་ ཡང་ན་ ནང་འབྲེན་འབད་མི་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་
བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་ སྐུ་བ་ནི་དང་ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི་འདི་དགོས་མཁོ་དང་འཁྲིལ་
དགོ།

མཛོད་གསལ་དང་སྐྱེལ་འབྲེན།

༡༣༡. སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ མཛོད་གསལ་འབད་ནི་དང་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་
ཡིག་ནང་ཆེད་བྱ་བ་ཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འཁྲིལ་དགོ།

ཉེན་སྲུང་དང་སྐྱུ་ཚད།

༡༣༢. ཆད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཟོ་སྐྱུན་འབད་ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ཡང་ན་
ནང་འབྲེན་འབད་མི་ དེ་ལས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་གི་རྒྱ་ཆ་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་
བྱ་བ་ཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འཁྲིལ་ ཉེན་སྲུང་དང་སྐྱུ་ཚད་ ཆད་འཛིན་འབད་དགོ།

༡༣༣. ལས་ཁྲུངས་ ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་གིས་ ཆན་རིག་བརྟག་དཔྱད་འབད་བའི་
ཐོག་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་གི་རྒྱ་ཆ་ཚུ་ ཉེན་སྲུང་དང་སྐྱུ་
ཚད་ཚུ་ གནས་ཚད་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ཡོད་པ་ངེས་བརྟན་བཟོ་དགོ།

Revocation

129. The Regulatory Authority may revoke the registration of the animal feed manufacturer or importer in the event of non-compliance with the standards prescribed in the Rules.

Packaging and Labelling

130. The animal feed manufacturer or importer shall comply with the packaging and labelling requirements prescribed in the Rules.

Storage and Transportation

131. The storage and transportation of animal feed shall comply with the standards prescribed in the Rules.

Safety and Quality

132. The Regulatory Authority shall regulate the safety and quality of the animal feed manufactured or imported including raw materials as per the standards prescribed in the Rules.
133. The Department or relevant agencies shall conduct laboratory tests of animal feed and raw materials to confirm safety and ensure that the quality parameters are in compliance with the standards.

སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་རྒྱུ་འཛུལ་འབད་ཚུལ་ ལོག་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ནི་ དང་ མེད་པ་བཟོ་ནི།

༡༣༤. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ལས་ཁྲུངས་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ སེམས་ཅན་
འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཐོན་སྐྱེད་ལུ་ ཉེན་ཁ་སྦྱོམ་འབད་འབྱུང་སྤེད་པའི་ ཆག་བཟོག་གི་བ་
ཡོད་པ་ ཡང་ན་ བསྐྱེད་སྦྱོར་འབད་ཡོད་པའི་དོགས་པ་ཐོན་ཆེ་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་
བསྟེན་སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་རྒྱུ་འཛུལ་འབད་དགོ།

༡༣༥. ཆག་ནང་བཟོག་གི་བ་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ བསྐྱེད་སྦྱོར་འབད་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ བཅའ་
ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་མ་བསྐྱུན་སྤྱེ་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བའི་ཆེ་
བཟོ་སྐྱེད་པ་ ཡང་ན་ བཀྲམ་སྤེལ་འབད་མི་གིས་ ལོག་བསྐྱུ་ལེན་དགོཔ་དང་ ཚད་
འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ལོག་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ནི་འདི་ བསྐྱེད་སྦྱོར་འབད་དགོ།

༡༣༦. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དོན་ཚན་ ༡༣༥ པ་དང་འཁྲིལ་ ལོག་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ཡོད་མི་
སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་འདི་ ཚུལ་བཅོས་འབད་ནི་ ཡང་ན་ ལས་ཁྲུངས་དང་ཆད་
འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ཉེན་ཁ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་མི་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ གཏོར་བཤེག་
འབད་དགོ།

༡༣༧. སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ལོག་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ནི་དང་ཚུལ་བཅོས་འབད་ནི་ ཡང་ན་
མེད་པ་གཏང་དང་འབྲེལ་བའི་ཟད་འགོ་འདི་ བཟོ་སྐྱེད་པ་ ཡང་ན་ བཀྲམ་སྤེལ་
འབད་མི་ལུ་གཏང་དགོ།

བཀྲམ་སྤེལ་འབད་མི།

༡༣༨. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཀྲམ་སྤེལ་འབད་མི་སྟེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་
ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ལྷན་དང་འཁྲིལ་དགོ།

Traceability, Recall and Disposal of Animal Feed

134. The Regulatory Authority in collaboration with the Department shall carry out tracing of animal feed suspected of contamination or adulteration which poses considerable risk to animal health and production.
135. The manufacturer or distributor shall recall the animal feed on confirmation of contamination or adulteration or other non-compliance to the standards prescribed in the Rules and the Regulatory Authority shall enforce such recall.
136. Animal feed recalled under section 135 of this Act shall be subject to treatment or disposal based on the risk assessment carried out by the Department and Regulatory Authority.
137. Any cost associated with recall, treatment or destruction of animal feed shall be borne by the manufacturer or distributor.

Distributor

138. Any person intending to register as a distributor of animal feed shall comply with the relevant laws.

ལེབ་ ༡༠ པ།

ནང་འབྲེན་དང་ཕྱིར་ཚོང་།

ནང་འབྲེན་དགོས་མཁོ།

༡༣༩. སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱད་དང་སེམས་ཅན་གསལ་པ་ ཡང་ན་ ཆག་གི་སོན་ཙ་ཚུ་
ནང་འབྲེན་འབད་ནི་འདྲི་ ལས་ཁུངས་གིས་ འབྲེན་ཡོད་ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་
དང་མཉམ་འབྲེན་ཐོག་འབད་མི་ ནང་འབྲེན་ཉེན་ཁའི་དབྱེ་དཔྱད་ལུ་གཞི་བཟག་སྟེ་
ལྷན་ཁག་གིས་ཆ་འཛེག་འབད་དགོ།

༡༤༠. སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ནང་འབྲེན་
འབད་ནི་ལུ་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འབྲེན་ ཚད་འཛིན་
དབང་འཛིན་གྱིས་ ནང་འབྲེན་མ་འབད་བའི་སྟོན་ལས་སྟོན་མི་ ནང་འབྲེན་ཆོག་
ཐམ་དགོ།

༡༤༡. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་
སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་གི་ ནང་འབྲེན་ཆོག་ཐམ་འདྲི་ ཕྱིར་ཚོང་འབྲེན་མི་རྒྱལ་ཁབ་
ནང་ ནད་གཞི་ཐོན་ཡོད་པ་ཅིན་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསྐྱར་བཙོས་འབད་ནི་ ཡང་ན་
ཆ་མེད་གཏང་ཆོག།

༡༤༢. སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེན་བའི་ཅ་དངོས་ དེ་
ལས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ཚུ་ ངོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་འཛུལ་སྟོན་ནང་ལས་རྒྱུ་མ་
ཅིག་ནང་འབྲེན་འབད་ ཆོག།

CHAPTER X

IMPORT AND EXPORT

Import Requirement

139. The Ministry shall approve any import of new animal breeds, animal or fodder germplasm based on import risk analysis carried out by the Department in collaboration with the Regulatory Authority.
140. The import of animal, animal products, animal feed or animal-related items shall require prior import permit issued by the Regulatory Authority as per the standards prescribed in the Rules.
141. The Regulatory Authority may review, modify or revoke any import permit for animal, animal products, animal feed, animal-related items in the event of disease outbreak in the exporting country.
142. Import of any animal, animal products, animal feed and animal-related items shall be allowed only through a designated point of entry.

ནང་འབྲེན་ཚད་འཛིན་དང་བཀའ་དམ

༡༤༣. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ནང་འབྲེན་ཚད་འཛིན་གྱི་དོན་ལུ་ བཀའ་དམ་དང་ཚད་འཛིན་
འབད་ཡོད་མི་ སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་
ཅད་ངོས་ སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ ཆག་གི་ཟས་སྟོན་ ཆག་གི་སྦྱར་ཇུས་ དང་ ཆག་
གི་གཞི་ཅིང་ཟས་བསྐྱས་ ཡང་ན་ སྦྱར་ཇུས་སྤྱོད་ཡོད་མི་ཇུས་སྦྱར་ ཐོ་བཀོད་
དགོཔ་དང་ ཏུས་མཐུན་བཟོ་དགོ།

༡༤༤. མི་ངོག་རྩལ་ཅིག་གིས་ སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་གྱི་
ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ ནང་འབྲེན་འབད་ནི་ཨིན་པ་
ཅིན་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་ཏུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་དགོ།

༡༤༥. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དོན་ཚན་ ༡༤༣ པ་ནང་ བཀའ་དམ་འབད་མི་ སེམས་ཚན་
དང་སེམས་ཚན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ སེམས་ཚན་གྱི་
ཆག་ ཆག་གི་ཟས་སྟོན་ ཆག་གི་སྦྱར་ཇུས་ དང་ ཆག་གི་གཞི་ཅིང་ཟས་བསྐྱས་
ཡང་ན་ སྦྱར་ཇུས་སྤྱོད་ཡོད་མི་ཇུས་སྦྱར་ ནང་འབྲེན་འབད་མི་ཆོག།

༡༤༦. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དོན་ཚན་ ༡༤༣ པ་ནང་ ཚད་འཛིན་འབད་ཡོད་པ་སྤྱོད་
མི་ སེམས་ཚན་དང་སེམས་ཚན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་
སེམས་ཚན་གྱི་ཆག་ ཆག་གི་ཟས་སྟོན་ ཆག་གི་སྦྱར་ཇུས་ དང་ ཆག་གི་གཞི་
ཅིང་ཟས་བསྐྱས་ ཡང་ན་ སྦྱར་ཇུས་སྤྱོད་ཡོད་མི་ཇུས་སྦྱར་ཨིན་པ་ཅིན་ ཞིབ་
འཇོལ་དང་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ ལྷན་ཁག་ལས་གནང་བ་ལེན་ཐོག་ ནང་འབྲེན་
འབད་ཆོག།

Import Restriction and Prohibition

143. The Department shall develop and update the list of prohibited and restricted animal, animal products, animal related items, animal feed, feed supplements, feed additives and core concentrates or premix for import regulation.
144. Any person intending to import animal, animal products, animal feed or animal related items shall comply with the standards prescribed in the Rules.
145. Any animal, animal product, animal related items, animal feed, feed supplements, feed additives, core concentrates or premix listed as prohibited under Section 143 of this Act shall not be allowed for import.
146. Any import of animal, animal products, animal related items, animal feed, feed supplements, feed additives and core concentrates or premix listed as restricted under Section 143 of this Act may be allowed for research and development upon approval of the Ministry.

ནང་འདྲེན་ཞིབ་དཔྱད།

༡༤༡. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་ལྟར་ ནང་འདྲེན་དགོས་མཁོ་དང་ ཆེད་
དུ་བཀོད་མི་གནས་ཚད་ལུ་གནས་པ་ཡིན་མ་ རེས་བརྟན་བཟོ་ནི་ལུ་ སེམས་ཅན་
དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་དོས་ སེམས་ཅན་གྱི་
ཆག་ ཆག་གི་ཟས་སྟོན་ ཆག་གི་སྦྱར་རྩལ་ དང་ ཆག་གི་གཞི་ཙའི་ཟས་བསྐྱས་
ཡང་ན་ སྦྱར་རྩལ་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་ཡོད་མི་རྩལ་སྦྱར་ རོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་འཇུལ་སྟོ་
ནང་ཚད་འཛིན་འབད་དགོ།

༡༤༢. ནང་འདྲེན་འབད་མི་གིས་ རོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་འཇུལ་སྟོ་ལུ་ སེམས་ཅན་དང་
སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་
དོས་ཚུ་ལྟོད་ནི་ཡིན་པའི་བད་འདི་ སྤྲོ་གོང་ལས་ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་ལུ་བྱིན་
དགོ།

༡༤༣. ལྷན་ཁག་གིས་ བྱབ་བསྐྱགས་འབད་མི་དང་འཁྲིལ་ ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་མི་རྒྱལ་ཁབ་
ནང་ ནད་གཞིའི་གནས་སྟངས་འདི་འགྱུར་བཅས་འགྱུར་བ་ཅིན་ ཚད་འཛིན་དབང་
འཛིན་གྱིས་ རོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་འཇུལ་སྟོ་ལུ་ལྟོད་རན་མི་ སེམས་ཅན་དང་
སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་
དོས་ཚུ་ འཇུལ་སྟོ་འི་ནང་ལས་འཇུལ་བཅུག་ནི་དང་ བཀག་ཆ་འབད་ནི་འདི་
ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་མཉམ་འབྲལ་ཐོག་ ཉེན་ཁ་དབྱེ་
དཔྱད་འབད་མི་དང་འཁྲིལ་དགོ།

Import Inspection

147. The Regulatory Authority shall regulate the import of animal, animal products, animal related items, animal feed, feed supplements, feed additives and core concentrates or premix at the designated point of entry to ensure compliance with the import requirement and standards prescribed in the Rules.
148. The importer shall give prior notice to the Regulatory Authority about the arrival of animal, animal product, animal feed or animal-related items at the designated point of entry.
149. In the event of a change in disease situation in the exporting country as notified by the Ministry, the Regulatory Authority may allow or deny entry of animal, animal products, animal feed or animal-related items due to arrive at the designated point of entry based on the risk assessment conducted by the Department in collaboration with the Regulatory Authority.

༡༥༠. ལྷན་ཁག་གིས་ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་དང་མཉམ་རུབ་ཐོག་ ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་མི་
རྒྱལ་ཁབ་ནང་ སྤྱིལ་འབྲེན་མ་འབད་བའི་ཉེ་མ་ སྤྱི་ལྷན་ཉེན་སྲུང་གི་ཐབས་ལམ་ཚུ་
བསྟེན་ནི་དང་ འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་རོ་སྤྱོར་འབད་ནི་ལུ་ སྤྱི་ལྷན་ཉེན་སྲུང་
གི་དབང་འཛིན་ རོས་འཛིན་འབད་ཆོག།

༡༥༡. སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་
དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་རོས་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོ་དོན་ཆན་ ༡༤༩ པ་དང་འཁྲིལ་
ནང་འབྲེན་བཀག་ཆ་འབད་བའི་སྐབས་ཟད་འགྲོ་ག་ཅིག་ནས་རུང་ ནང་འབྲེན་འབད་
མི་ལུ་མོག།

སེམས་ཅན་རྒྱུ་བཞག།

༡༥༢. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ནང་འབྲེན་འབད་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ག་ར་
བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་བྱ་རིམ་དང་འཁྲིལ་ རྒྱུ་བཞག་འབད་དགོཔ་
ངེས་བརྟན་བཟོ་དགོ།

༡༥༣. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ རྒྱུ་བཞག་གི་དུས་ཡུན་ནང་ ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་
པའི་ ཡང་ན་ ཕྱི་ལས་འོང་བའི་ནད་གཞི་ཡོད་པ་ གཏན་འཁེལ་འགྲུབ་ད་ བཅའ་
ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འཁྲིལ་ འོས་ལྷན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ལག་ལེན་
འཐབ་དགོ།

༡༥༤. རྒྱུ་བཞག་མཐུན་སྦྱེན་ནང་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་འདི་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་
མི་བྱ་རིམ་དང་འཁྲིལ་མ་གཏོགས་ ཕྱི་ཁར་བརྟོན་མི་ཆོག།

150. The Ministry in collaboration with the Regulatory Authority may recognize biosecurity authority in the exporting country to carry out pre-shipment biosecurity measures and certification in the country of origin.
151. The importer shall bear any expenditure incurred for rejection of animal, animal products, animal feed or animal-related items under Section 149 of this Act.

Animal Quarantine

152. The Regulatory Authority shall ensure that all imported animals are quarantined as per the procedures prescribed in the Rules.
153. The Regulatory Authority shall implement appropriate measures in the event of confirmed notifiable or exotic disease during the quarantine period as prescribed in the Rules.
154. The animal from the quarantine facility shall not be removed except in accordance with the procedures prescribed in the Rules.

ཟུར་བཞག་ནང་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་གཏང་ནི།

༡༥༥. ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཟུར་བཞག་གི་དུས་ཡུན་རྒྱུགས་ཞིན་མ་ལས་ བཅའ་
ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་བྱ་རིམ་དང་འབྲེལ་ སེམས་ཅན་འདི་གཏང་ཆོག།

ཕྱིར་ཆོང་གི་དོ་སྦྱར་ལག་ཁྱེད།

༡༥༦. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཕྱིར་ཆོང་ཚད་འཛིན་གྱི་དོན་ལུ་ བཀག་དམ་དང་ཚད་འཛིན་
འབད་ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་
སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་གྱི་ཐོ་བཟོ་དགོཔ་དང་ དུས་མཐུན་བཟོ་དགོ།

༡༥༧. མི་དོག་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་
དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་ ཕྱིར་ཆོང་འཐབ་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་
བཀོད་མི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་དགོ།

༡༥༨. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འདི་དོན་ཚན་ ༡༥༤ པ་ནང་ བཀག་དམ་འབད་མི་ སེམས་ཅན་
དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་
བའི་ཅ་དངོས་ཨིན་པ་ཅིན་ ཕྱིར་ཆོང་འཐབ་བཟུག་ནི་མི་འོང་།

༡༥༩. ལྷན་ཁག་གིས་ སྐྱེ་ལྷན་རིགས་སྤྱི་འཁྲིམས་ལཱ་གས་ཚུ་དང་འབྲེལ་ སེམས་ཅན་དང་
སོན་ཅུ་ཚུ་ ཞིབ་འཚོལ་དང་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་ ཕྱིར་ཆོང་འཐབ་
བཟུག་ཆོག།

Release of quarantined animal

155. The Regulatory Authority may release animals upon completion of the quarantine period in accordance with the procedures prescribed in the Rules.

Export Certification

156. The Department shall develop and update the list of animal, animal products, animal feed or animal-related items as prohibited and restricted for export regulation.

157. Any Person intending to export animal, animal products, animal feed or animal related items shall comply with the standards prescribed in the Rules.

158. Any prohibited animal, animal product, animal feed or animal-related items under section 156 of this Act shall not be allowed for export.

159. The Ministry in accordance with the Biodiversity laws may, allow export of animal and animal germplasm for research and development purpose only.

རྫོགས་ལག་ཁྱེད་ཆ་མེད།

༡༤༠. ཕྱིར་ཚེང་འཐབ་མི་གིས་ ལག་ཁྱེད་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ ཕྱིར་ཚེང་གི་ཁ་ཚིག་དང་
གནས་ཚིག་ལུ་མ་གནས་པ་ཅིན་ ཕྱིར་ཚེང་རྫོགས་ལག་ཁྱེད་འདི་ ཆད་འཛིན་དབང་
འཛིན་གྱིས་ ཆ་མེད་གཏང་དགོ།

Revocation of Certificates

160. The Regulatory Authority shall revoke the export certificate if the exporter fails to comply with the export terms and conditions prescribed in the certificate.

ལེབ་ ༡༡ པ།

ཞིབ་འཇོལ་དང་གོང་འཕེལ།

ཞིབ་འཇོལ་འབད་ནི།

༡༤༡. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སེམས་ཅན་དང་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཚན་ཚུ་གི་སྒྲིབ་ལས་
ཞིབ་འཇོལ་འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབད་ནི་ གཙཱ་རིམ་བཟོ་ནི་
འཆར་གཞི་བཟུམ་ནི་ དེ་ལས་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

༡༤༢. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཐབས་ཤེས་ཅན་གྱི་ལམ་སྟོན་བྱིན་དགོཔ་དང་ སེམས་ཅན་དང་
དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཚན་ཚུ་གི་སྒྲིབ་ལས་ གཙཱ་རིམ་བཟོ་ཡོད་མི་ཞིབ་འཇོལ་གྱི་
འཆར་གཞི་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།

སེམས་ཅན་གསོན་པོའི་ཞིབ་འཇོལ།

༡༤༣. མི་ངོ་ ཡང་ན་ གཞུག་སྡེ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གསོན་པོའི་ཞིབ་འཇོལ་
འབད་ནི་ཨིན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེའི་
གནས་ཚད་དང་ བཟང་སྤྱོད་ལམ་སྟོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་དགོ།

CHAPTER XI

RESEARCH AND DEVELOPMENT

Conduct of research

161. The Department shall coordinate, collaborate, prioritize, plan and implement research in the area of animal and allied fields.

162. The Department shall provide strategic direction and review the prioritized research plans in the areas of animal and allied fields.

Research involving Live Animal

163. Any person or institute conducting research involving live animals shall comply with the animal welfare standards and ethical guidelines prescribed in the Rules.

ལེའུ་ ༡༢ པ།

གནོད་འགོལ་དང་ཉེས་བྱ།

གནང་བ་མེད་པའི་གཞི་བཙུགས།

༡༢༣. མི་ངོ་གང་རྩུང་གིས་ གནང་བ་མེད་པར་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་གཅེས་པའི་སེམས་
ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ཁང་དང་ཚོང་ཁང་ ཡང་ན་ སྦྱོང་བ་དར་གཙུག་སྡེ་ཚུ་ གཞི་
བཙུགས་འབད་ནི་དང་ ལས་སྦྱོང་འབད་ནི་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གནོད་
འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༢༤. མི་ངོ་གང་རྩུང་གིས་ གནང་བ་མེད་པར་ སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ཁང་ གཞི་
བཙུགས་འབད་ནི་དང་ལས་སྦྱོང་འབད་ནི་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གནོད་
འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༢༥. མི་ངོ་གང་རྩུང་གིས་ གནང་བ་མེད་པར་ སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་དང་ ལས་སྦྱོན་
མ་ཐུན་རྒྱུན་ ཡང་ན་ ཤ་ཁང་ གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་
ལུ་གནོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་
ཉེས་ཆད་ཕོག།

CHAPTER XII

OFFENCE AND PENALTY

Establishment without approval

164. Any person who establishes and operates a pet breeding farm for commercial, pet shop or pet training institute without approval is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.
165. Any person who establishes and operates a breeding farm without approval is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.
166. Any person who establishes an abattoir, processing facility or meat shop without approval is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

༡༤༢. སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་འདུས་ཚོགས་ ཡང་ན་ མི་མང་ལས་སྡེ་གང་རུང་གིས་ ལས་
ཁུངས་ལས་ བྱད་རིག་གནང་བ་མེད་པར་ སེམས་ཅན་སྟོད་གནས་ལས་སྟོད་
འབད་ནི་ ཡང་ན་ ཚེ་ཐར་གྱི་ལཱ་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་
འདི་འོག་ལཱ་གཞི་འགོ་ལེན་མ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་
འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༤༣. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ ཐོ་བཀོད་མ་འབད་བར་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་བཟོ་སྐྱེན་ཁང་
གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་དང་ ལས་སྟོད་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལཱ་
གཞི་འགོ་ལེན་མ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་
ཕོག།

མ་གནས་པ།

༡༤༤. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལཱ་སྟོད་ཡོད་མི་ བཀག་དམ་བཀའ་
རྒྱ་ལུ་མ་གནས་མི་འདི་ གཞི་འགོ་ལེན་མ་ལས་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་ཡིན་པ་དང་
སེམས་ཅན་ ཡང་ན་ ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་
གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

༡༥༠. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་འོག་གནས་ཚད་ལཱ་མ་གནས་ནི་འདི་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལཱ་གཞི་འགོ་ལེན་མ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་
བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

167. Any animal welfare organization or public agency who establishes or operates animal shelter or engages in Tshethar activity without technical clearance from the Department is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

168. Any person who establishes or operates an animal feed manufacturing plant without registration is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

Non-Compliance

169. Any person who fails to comply with Prohibition Order issued under this Act is an offence and shall be liable for fines and confiscation of animal or animal products as prescribed in the Rules.

170. Any person who violates animal welfare standards is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

༡༡༡. མི་ངོམ་ ཡང་ན་ ལས་སྡེ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་པན་བདེའི་གནས་ཚད་ལུ་མ་
གནས་པར་ ཅེད་རིགས་དང་ལྟ་དམོ་ སློ་བའི་ལས་རིམ་ ཡང་ན་ གཞན་ལས་རིམ་
ཚུ་ནང་ སེམས་ཅན་སྦྱང་བཟར་འབད་ནི་དང་ བཀོལ་སྦྱོང་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་
ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགེལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་
དང་འཁྲིལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༡༢. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ ལས་ཁུངས་ལས་ཐོ་བཀོད་ཀྱི་ངོ་སྦྱར་ལག་ཁྲུང་མེད་པར་
གནས་ཚད་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ སེམས་ཅན་སྦྱེ་འཕེལ་གྱི་སྦྱེ་ལྡན་འཕུལ་རིག་ནང་
བཅའ་འབྲེལ་གཏོགས་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགེལ་
ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འཁྲིལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༡༣. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ གཙང་སྤྱོད་དང་ཉེན་སྲུང་ཚུ་ གནས་ཚད་དང་མ་འཁྲིལ་བར་
སེམས་ཅན་ཐོན་སྦྱེད་ ཡང་ན་ ཡོན་ལག་ཐོན་རྫས་ཚུ་ བཟོ་སྐྱོན་དང་ལས་སྦྱོན་
འབད་ནི་ མཛོད་གསལ་འབད་བཞག་ནི་ དེ་ལས་ སྦྱེལ་འབྲེན་འབད་ནི་ཚུ་ བཅའ་
ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགེལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་
དང་འཁྲིལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ ཐོན་སྦྱེད་ཚུ་གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

༡༡༤. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ གནས་ཚད་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ སློ་ནོར་སྤྲོན་བཙོས་དང་འཕྲོད་
བསྟེན་ དེ་ལས་ ཟས་བཟུད་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་བྱིན་ནི་འདི་ བཅའ་
ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགེལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་
དང་འཁྲིལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

171. Any person or entity who trains or uses animals in sport, show, entertainment or any other event without complying to the animal welfare standards is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.
172. Any person who engages in animal reproductive biotechnology without registration certificate from the Department and compliance to standards is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.
173. Any person who manufactures, processes, stores, handles or transports animal products or by-products without ensuring hygiene and safety in compliance to standards is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation of such products as prescribed in the Rules.
174. Any person who provides veterinary clinical, animal health or nutrition laboratory services without complying to standards is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

༡༥. སེམས་ཅན་ཕན་བདེའི་འདུས་ཚྭ་གས་ ཡང་ན་ མི་མང་ལས་སྡེ་གང་རུང་གིས་
སེམས་ཅན་ཕན་བདེའི་གནས་ཚད་ལུ་གནས་ནི་ལས་ འབྲས་ཤོར་བ་ཅིན་ བཅའ་
ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགེལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་
དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཡོག།

༡༦. མི་ངོ་དང་ གཙུག་སྡེ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གསོན་པོའི་ཞིབ་འཚོལ་འབད་ནི་
འདི་ གནས་ཚད་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགེལ་
ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཡོག་ནི་ དང་
ཞིབ་འཚོལ་གྱི་མཁོ་ཆས་དང་གྲུབ་འབྲས་འདི་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

༡༧. སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ཁང་དང་གསོ་སྦྱང་ཁང་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གྱི་
ཁྟོད་མ་དང་ཁྲོམ་ འདུ་འཛོམས་ ཡང་ན་ རིན་བསྐྱར་འབད་མི་ཚུ་གིས་ སྐྱེ་ལུན་
ཉེན་སྲུང་གི་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འབྲས་ཤོར་ཆེ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་
འོག་ལུ་གཞོན་འགེལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་
ཉེས་ཆད་ཡོག།

༡༨. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ སྐམ་རྒྱུ་ནི་དང་ ཁ་ཡིག་བཏགས་ནི་
དེ་ལས་མཛོད་གསོག་འབད་བཞག་ནི་ ཡང་ན་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ནི་ཚུ་ གནས་
ཚད་དང་འབྲེལ་མ་འབད་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགེལ་ཨིནམ་
ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཡོག་ནི་དང་ དེ་
བཟུམ་མའི་ཆག་ཚུ་གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

175. Any animal welfare organization or public agency who fails to comply with animal welfare standards is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.
176. Any person or institute conducting research involving live animals without complying with the standards is an offence under this Act and shall be liable for fines and such research materials and outcome of research shall be confiscated as prescribed in the Rules.
177. Any animal breeding and production farm or organizer of animal show, mart, rally or auction who fails to implement biosecurity measures is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.
178. Any person who packages, labels, stores or transport animal feed without complying to standards is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation of such feeds as prescribed in the Rules.

༡༧༨. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ ཆག་གི་ཟས་སྟོན་ ཆག་གི་སྦྱར་རྒྱས་
དང་ ཆག་གི་གཞི་ཅའི་ཟས་བསྟུས་ ཡང་ན་ སྦྱར་རྒྱས་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་ཡོད་མི་རྒྱས་སྦྱར་
བཅོ་སྦྱོན་འབད་ནི་དང་ བཅོང་ནི་ཚུ་ གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་མ་འབད་བ་ཅིན་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་
བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

༡༨༠. མི་ངོ་དང་ ལས་སྡེ་གང་རུང་གིས་ ཆོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོད་
མི་གསལ་ཁང་ ཡང་ན་ ཆ་འཛོག་འབད་ཡོད་མི་མཐུན་ཉེན་ནང་ སེམས་ཅན་
དམར་གསལ་འབད་ནི་མ་གཏོགས་ གཞན་ནང་དམར་གསལ་འབད་བ་ཅིན་ བཅའ་
ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་
དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་འདི་ གཞུང་བཞེས་
འབད་དགོ།

སེམས་ཅན་ལུ་གདུག་རྩལ།

༡༨༡. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གདུག་རྩལ་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་
ལུ་གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་
ཉེས་ཆད་ཕོག།

ཐོ་བཀོད་མ་འབད་མི།

༡༨༢. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ གཅེས་བའི་སེམས་ཅན་ ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་འཕྲུས་ཤོར་བ་ཅིན་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་
བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

179. Any person who manufactures or sells animal feed, feed supplements, feed additives, core concentrates or premix without complying to the standards is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation of such products as prescribed in the Rules.

180. Any person or entity who slaughters animals for commercial purpose except in the established abattoir or approved facility is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation of such animal products as prescribed in the Rules.

Cruelty to animal

181. Any person who engages in the cruel treatment of animal is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

Non-registration

182. Any person who fails to register a pet animal is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

སེམས་ཅན་སྤང་དོར།

༡༥༣. མི་ངོ་གང་རྩུང་ ཡང་ན་ རྩོལ་དག་གིས་ གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་སྤང་དོར་འབད་
བཞག་ནི་ ཡང་ན་ མི་མང་ས་ཁོངས་ནང་ གཏང་བཞག་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་
འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཡིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་
འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

སེམས་ཅན་སྤྲོན་ཁབ་བཙུགས་ནི་ལུ་འཕུས་ཤོར་ནི།

༡༥༤. མི་ངོ་གང་རྩུང་ ཡང་ན་ རྩོལ་དག་གིས་གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་དང་གཞན་སེམས་
ཅན་ཚུ་ ཉེན་བདེ་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་གི་སྤྲོན་ཁབ་བཙུགས་ནི་ འཕུས་ཤོར་
བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཡིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་
ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

སེམས་ཅན་ལུ་བཞེས་སློ་བྱིན་ནི།

༡༥༥. མི་ངོ་གང་རྩུང་གིས་ མི་མང་ས་ཁོངས་དང་གཞུང་ལམ་ ཡང་ན་ འཁོར་ལམ་བྱུར་
ཁར་ སྤྱང་འབྱུང་སྟེང་མི་སེམས་ཅན་ལུ་ བཞེས་སློ་བྱིན་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་
འདིའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཡིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་
འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

Abandonment of animal

183. Any person or owner who abandons a pet animal or let loose in public places is an offence under this Act and shall be liable for fines prescribed in the Rules.

Failure to vaccinate animal

184. Any person or owner who fails to vaccinate their animals including pet against notifiable diseases is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

Feeding

185. Any person who feeds stray animals in public places, highways or roadsides is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

ཉན་བརྩ་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་སྟན་ཞུ་འབད་ནི་ལུ་ འབྲུས་ཤོར་ནི།

༡༥༤. མི་ངོམ་ རྩོ་བདག་ མི་སྡེ་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་རིག་རྒྱུད་སྤེལ་ཁང་དང་གསལ་སྦྱང་
ཁང་གང་རུང་གིས་ ཉན་བརྩ་འབད་དགོ་པའི་ནད་གཞི་ཐོན་ཡོད་པ་ངེས་བརྟན་
འབྱུང་བའི་ཤུལ་ སྟན་ཞུ་འབད་ནི་འབྲུས་ཤོར་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་
གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་ཏུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་
ཕོག།

གསལ་བའི་བདེ་ཁམས་དང་བཟའ་འཐུང་འཛིན་སྦྱང་པའི་ཚོག་ཐམ་མེད་པའི་ལས་བྱེད་པ།

༡༥༥. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གསལ་ཁང་དང་ལས་སྟོན་མཐུན་རྒྱུན་ ཡང་ན་ ཤ་
ཁང་ཚུ་ནང་ གསལ་བའི་བདེ་ཁམས་ལག་ཁྱེར་དང་ ཤ་འཛིན་སྦྱང་པའི་ཚོག་ཐམ་མེད་
པར་ ལཱ་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་
བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་ཏུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

གནང་བ་མེད་པར་ནང་འབྲེན་འབད་ནི།

༡༥༦. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ ནང་འབྲེན་ཚོག་ཐམ་མེད་པར་ སེམས་ཅན་དང་ཐོན་རྒྱུན་
སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཚུ་ནང་འབྲེན་
འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་ བཅའ་ཡིག་
ནང་ཆེད་ཏུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ བསྐྱུལ་ཆས་ཚུ་གཞུང་
བཞེས་འབད་དགོ།

Failure to report notifiable disease

186. Any person, owner, community or animal breeding and production farm who fails to report cases of confirmed notifiable diseases is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

Employee without medical fitness and food handler's license

187. Any person working in the abattoir, processing facility or meat shop without a medical fitness and meat handler's license is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

Import without approval

188. Any person who imports animal, animal products, animal feed or animal-related items without import permit is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation of such consignment as prescribed in the Rules.

༡༥༩. མི་ངོག་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་གསར་པ་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་
ཡང་ན་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་གི་སོན་ཅ་ཚུ་ གནང་བ་མེད་པར་ རང་འབྲེན་འབད་
བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་
ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

༡༦༠. མི་ངོག་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་དེ་འཁྲུ་ཆ་ཚུ་ རང་འབྲེན་གི་ཆོག་ཐམ་
མེད་པར་ རང་འབྲེན་འབད་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་
ཨིན་མ་ལས་ བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་
བསྐྱུལ་ཆས་ཚུ་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

༡༦༡. མི་ངོག་རུང་གིས་ སེམས་ཅན་ཚུ་ ངོས་འཛིན་མ་འབད་བའི་འཇུལ་སྒོ་ལས་
རང་འབྲེན་འབད་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་
བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

བྱུང་བཞག་ནང་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་བཤུད།

༡༦༢. མི་ངོག་རུང་གིས་ གནང་བ་མེད་པར་ བྱུང་བཞག་མཐུན་རྐྱེན་ལས་ སེམས་ཅན་
ཕྱིར་བཤུད་འབད་བ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་
བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕོག།

189. Any person who import new animal breed or animal or fodder germplasm without approval is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation as prescribed in the Rules.
190. Any person who imports animal feed including raw materials without import permit is an offence under this Act and shall be liable for fines and confiscation of such consignment as prescribed in the Rules.
191. Any person who imports animal through non-designated point of entry is an offence under this Act shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

Removal of animal from quarantine facility

192. Any person who removes animal from the quarantine facility without approval is an offence under this Act and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

བཀའ་དམ་འབད་མི་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ཡང་ན་
སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོང་།

༡༩༩. མི་ངོ་གང་རྩལ་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་བཀའ་དམ་འབད་ཡོད་མི་ སེམས་
ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཅད་ངོས་ཚུ་ ཕྱིར་ཆོང་འཐབ་ནི་འདི་ གཞོད་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་
བཅའ་ཡིག་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་ཕྱོགས་།

གཞོད་འགོལ་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་པ།

༡༩༩. མི་ངོ་གང་རྩལ་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོག་ལུ་ གཞོད་འགོལ་ནང་བཅའ་མར་
གཏོགས་ནི་ ཡང་ན་ འབད་ནི་དཔའ་བཅའ་ཆེ་ གཞོད་འགོལ་འབད་མི་གཙོ་བོ་ལུ་
ཕྱོག་མི་ཉེས་ཆད་ལས་ ཕྱེད་ཀ་ཅིག་ཕྱོགས་།

ཡང་བསྐྱར་གཞོད་འགོལ་འབད་མི།

༡༩༩. མི་ངོ་གང་རྩལ་ཅིག་གིས་ གཞོད་འགོལ་ག་ཅིག་མཚུངས་ ཡང་ན་ འདི་དང་འབྲ་
བའི་གཞོད་འགོལ་འབད་བ་ཅིན་ གཞོད་འགོལ་དེ་གི་དོན་ལུ་ ཉེ་མ་བཀའ་ཡོད་
པའི་ ཉེས་ཆད་ཀྱི་ཆེད་གཞི་གཉིས་ལྷབ་ བཀའ་དགོ། ཆོག་ཐམ་ཡོད་པའི་ལས་སྐྱ་
དང་འབྲེལ་བའི་གཞོད་འགོལ་གྱི་དོན་ལུ་ ཉེས་འཇུགས་གསུམ་པའི་སྐབས་ འབྲེལ་
ཡོད་ཆོག་ཐམ་དེ་ ཆ་མེད་གཏང་དགོ།

Export of prohibited animal, animal products, animal feed or animal-related items

193. Any person who exports animal, animal products, animal feed or animal-related items prohibited under this Act is an offence and shall be liable for fines as prescribed in the Rules.

Participation in Offence

194. Any person who participates in or attempts to commit any offence under this Act shall be liable for half of the penalty imposed on the primary offender.

Repeated Offenders

195. Any person who commits the same or similar offence shall be liable for a fine equal to double the amount previously imposed for that offence. For third offenses related to licensed activities, the relevant license shall be canceled.

ལེའུ་ ༡༣ པ།

སྒྲུ་ཆོགས།

ལྷ་གཡོག་གཞོན་ཉེན།

༡༩༤. ང་སྦྱོར་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྦྱོན་པ་ ཡང་ན་ ཞི་གཡོག་པ་གང་རུང་
གིས་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་ཏྲིག་ཚུ་བྱིན་མ་ད་
འབྲུ་ཉེན་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་དང་ གཞོན་ཉེན་ཅན་གྱི་རྒྱས་སྦྱོར་ འོད་ཤུགས་ ཡང་ན་
གཟུགས་ཅན་གྱི་ཉེན་ལ་གཞན་ཚུ་གིས་ གཞོན་ཉེན་ཡོད་པ་ཅིན་ རང་དོན་གྱི་ཉེན་
སྤང་མཁོ་ཆས་ཚུ་བྱིན་དགོ།

༡༩༥. ང་སྦྱོར་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྦྱོན་པ་ ཡང་ན་ ཞི་གཡོག་པ་གང་རུང་
གིས་ སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་ཏྲིག་ཚུ་བྱིན་མ་ད་
འབྲུ་ཉེན་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་དང་ གཞོན་ཉེན་ཅན་གྱི་རྒྱས་སྦྱོར་ འོད་ཤུགས་ཀྱིས་
གཞོན་ཉེན་འབྱུང་བ་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་འཐབ་བའི་སྐབས་ ཡང་
ན་ གཞོན་ཉེན་གཞན་ཕོག་སྟེ་ དབང་པོ་ལུ་སྦྱོན་ གཏན་འཇགས་སྟེ་ཞུགས་པ་
ཅིན་ མཁོ་ཆད་དང་ལྷན་སྟེ་ རྒྱད་འཐུས་སྦྱོན་དགོ།

༡༩༦. གལ་སྲིད་ ཊོན་ཆན་ ༡༩༧ ལུ་མ་ལྷོས་པར་ རང་དོན་གྱི་ཉེན་སྤང་མཁོ་ཆས་ཚུ་
ལག་ལེན་མ་འཐབ་པར་ གཞོན་ཉེན་འདི་འབྱུང་ཆེ་ རྒྱད་འཐུས་ཐོབ་དབང་མེད།

CHAPTER XIII

MISCELLANEOUS

Occupational Hazard

196. Any certified veterinary practitioner or any public servant engaged in providing animal health and allied services susceptible to exposure to infectious disease, chemical hazards, radiation or other physical risks shall be provided with personal protective equipment.
197. Any certified veterinary practitioner or any public servant engaged in providing animal health and allied services exposed to infectious disease, chemical hazards, radiation or suffering from permanent physical disability through handling of animals or other means of exposure shall be adequately compensated.
198. Notwithstanding Section 197, no compensation shall be provided if the exposure or injury was due to the individual's failure to use adequate personal protective equipment.

བཀའ་སྤྱད།

༡༩༩. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དགོངས་དོན་དང་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་གཞན་གང་རུང་གི་
དགོངས་དོན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ལས་བྱེད་པ་གང་རུང་གིས་ ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་
ཐོག་ལས་འབད་བའི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་ ལས་ཁུངས་དང་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་ ཡང་
ན་ ས་གནས་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པ་གང་རུང་ལུ་ ཉེས་འགོལ་དང་ ཞི་ཙུང་གི་ཙུང་
བཤེར་ བཙུགས་མི་ཚོགས།

༡༠༠. དེ་བཟུམ་མའི་ བཀའ་སྤྱད་གིས་ ལས་བྱེད་པ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་
འགན་ཁུར་འབག་པའི་སྐབས་ རན་ལྟ་དུ་བྱ་སྤྱོད་སྒྲིགས་མི་ཚུ་ལུ་ མི་འགབ།

བཅའ་ཡིག་བརྩམ་ནིའི་དབང་ཚད།

༡༠༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་ དོན་སྤྲོད་བྱེད་ཅུས་ དང་ལག་ལེན་འབད་
ཐབས་ལུ་ ལྷན་ཁག་གིས་འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་སྤྱོད་ཡོད་མི་དང་མཉམ་ བསྐྱར་གྲོས་
འབད་ཐོག་ བཅའ་ཡིག་དང་ལམ་སྟོན་ ལག་དེབ་ ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་རྒྱ་
ཚུ་བརྩམ་ཆོག།

འཕྲི་སྟོན།

༡༠༢. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལུ་ ཁ་སློང་དང་ཁྱད་པར་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་གྱི་
སློལ་ས་ འཕྲི་སྟོན་འདི་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱུང་མ་ཅིག་མཛད་ཆོག།

Immunity

199. No criminal proceeding or civil suit shall be instituted against any employee of the Department, Regulatory Authority or Local Government in respect of an act done in good faith, in accordance with the provisions of this Act or any other law.
200. Such immunity shall not cover corrupt acts committed by any employee in connection with the discharge of his or her official duties.

Rule Making Power

201. The Ministry may frame Rules, Guidelines, Manuals or such other orders for the effective functioning and implementation of this Act in consultation with the relevant stakeholders.

Amendment

202. The amendment of this Act by way of addition, variation or repeal may be effected only by the Parliament.

ཚིག་དོན་གྱི་དབང་ཚད།

༡༠༣. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་ རྫོང་ཁ་དང་དབྱིན་སྐད་ཚིག་ཡིག་གི་བར་ན་གོ་དོན་ལུ་ ཟུང་
པར་འཐོན་པ་ཅིན་ རྫོང་ཁའི་ཚིག་དོན་ ཆ་གནས་བཟུང་དགོ།

ཁྲིམས་ཡིག་གི་གོ་བ་ལེན་ལུགས།

༡༠༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་ རྒྱབས་དོན་གྱིས་བཀོད་ན་མ་གཏོགས་ གཅིག་ཚིག་གི་
གངས་སུ་མང་ཚིག་ཡང་ཚུད་ནི་དང་ མང་ཚིག་གི་གངས་སུ་གཅིག་ཚིག་ཡང་ཚུད་
དགོཔ་དང་ དེ་ལས་ སྔ་སྐྱ་གི་ སྐྱངས་སུ་ མོ་སྐྱ་ཚུད་ནི་དང་ མོ་སྐྱ་གི་གངས་སུ་
སྔ་སྐྱ་ཡང་ཚུད་དགོ།

ངེས་ཚིག།

༡༠༥. རྒྱབས་དོན་གྱིས་དགོ་ན་མ་གཏོགས།

(༡) སེམས་ཅན་ཟེར་མི་འདི་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དང་ གསེ་སྦྱོར་འབད་མི་ དེ་
ལས་ ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་དོན་ལུ་ གཡུས་ཁར་གསེ་སྦྱོར་འབད་མི་ ལཱ་རྒྱུ་
སེམས་ཅན་དང་ སྔ་སྐྱ་གཅིག་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ ཅུ་ གསེར་སྦྱང་ ཉ་
པགས་རྩུབ་སྟོག་ཆ་ག་ར་ལུ་གོ།

(༢) སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ཟེར་མི་འདི་ བཟོ་སྦྱོར་འབད་ཡོད་མི་དང་ ཆ་ཤས་ཅིག་
བཟོ་སྦྱོར་འབད་མི་ ཡང་ན་ བཟོ་སྦྱོར་མ་འབད་བ་སེམས་ཅན་ལུ་ཐད་ཀར་
བྱིན་ནི་ཨིན་མི་རྒྱ་ཆ་གང་རུང་ལུ་གོ།

Authoritative Text

203. The Dzongkha text shall be the authoritative text, if there exists any difference in meaning between the Dzongkha and the English text.

Rule of Construction

204. In this Act, unless the context indicates otherwise, the singular shall include the plural and the masculine shall include the feminine and vice versa.

Definition

205. Unless the context otherwise requires:

- (1) “Animal” means all ruminant and monogastric animal, poultry, bees, fish and crustaceans which are domesticated for breeding, rearing and production.
- (2) “Animal Feed” means any material (single or multiple), whether processed, semi-processed or raw, which is intended to be fed directly to animals.

- འབྲུག་གི་སློ་ཁོར་དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༥ ཅན་མ།

- (3) “Animal Service Centre” means a facility that provides a range of services to improve the health and welfare of animals. These services may include medical care, vaccinations, spaying or neutering and surgery, extension and educational services, and animal production and nutritional services.
- (4) “Animal Shelter” means an area, premises or facility including the animal pound, temporary or permanent, where an animal is kept by the local authority, individual or organization for their welfare and humane treatment reasons.
- (5) “Animal-related item” means any items used for breeding, production, processing, storage and marketing which are considered as biosecurity risk materials.
- (6) “Animal welfare organization” shall mean a non-profit organization or entity dedicated to promoting the well-being of animals, including livestock.

- (༡) སྐྱེ་ལྷན་ཉེན་སྲུང་ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་དང་ནད་འབྱུང་ཚུ་
སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོབས་ནད་གསར་གཏོད་འབད་ནི་ ནད་འཁོད་ལུ་གཞི་བརྟན་
ནི་ དེ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོབས་ནད་ལས་ རྩབ་སྤེལ་འགྱུར་ནི་གི་ཉེན་ཁ་
མར་ཕབ་འབད་ནི་འདི་དོན་ལུ་ བཟོ་བཀོད་འབད་མི་ཐབས་ལམ་ལུ་གོ།
- (༢) རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་ཟེར་མི་འདི་ དགོས་པའི་སྤྱིས་ཚད་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་
ཚུ་ གང་མ་ཁ་ཅན་གྱི་རིགས་གཉིས་སྤྱོད་བསྐྱེས་ཏེ་ ཡར་ཤུག་ཅན་གྱི་རིགས་
རྒྱུད་བཟོ་མི་ལུ་གོ།
- (༣) རིགས་རྒྱུད་ཟེར་མི་འདི་ རིགས་སྤྱི་ཅིག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲེ་ཚན་ ཕ་
མའི་བརྒྱུད་པ་དང་ གཞུགས་ནམ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆགས་ལུགས་ དེ་ལས་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་བཀོལ་སྤྱོད་འདྲ་བའི་ཐོག་ གཞན་རིགས་རྒྱུད་ཚུ་ལས་དབྱེ་
བ་ཕྱེ་ཚུགས་མི་ལུ་གོ།
- (༡༠) རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་མི་ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་མི་ མི་ངོམ་
ལུ་གོ།
- (༡༡) སེམས་ཅན་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ཁང་ཟེར་མི་འདི་ སློ་ཞོར་གསོ་སྦྱོང་འབད་ས་
དང་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ས་ དེ་ལས་ ཕུ་གུ་འཆར་སའི་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་
མཐུན་ཁྱེན་ལུ་གོ།

- (7) “Biosecurity” means measures designed to reduce the risk of introduction, establishment and spread of animal diseases, infections or infestations to, from and within an animal population.
- (8) “Breeding” means the selective crossing of animals that have desirable traits resulting in improved offspring.
- (9) “Breed” means a group of animals of the same species, with similar parentage, conformation and economic utility that distinguish it from other breeds.
- (10) “Breeder” means a person engaged in the breeding of animals.
- (11) “Breeding Farms” means an area or facility used to raise livestock to breed and produce offspring.

- (༡༢) རིགས་རྒྱུད་ཡར་བྲག་གཏང་ནི་ ཟེར་མི་འདི་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ དང་
གྲུབ་འབྲས་ ཡར་བྲག་གཏང་ནི་འདི་དོན་ལུ་ ཆན་རིག་གི་ཐོག་ རིགས་
མཆན་ལེགས་ཤོམ་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ རོས་འཛིན་འབད་མི་ལུ་གོ།
- (༡༣) དོ་སྦྱོར་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྒྲན་པ་ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་
འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གཙུག་ལག་ཤེས་ཚད་དང་ གཙུག་ལག་འོག་མའི་ཤེས་ཚད་
ཡང་ན་ ལག་ཁྱེར་ཡོད་མི་དང་ འབྲུག་གི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་ཆོགས་
སྟེ་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ མི་ངོ་ཚུ་ལུ་གོ།
- (༡༤) ཞིབ་དཔྱད་སྒྲོ་ར་ཟེར་མི་འདི་ སྤྱུམ་འཁོར་ལམ་ མི་ལམ་ ཡང་ན་ ལམ་
གང་རུང་བདའ་སྟེ་ ཁག་ཆེ་བའི་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ སེམས་ཅན་དང་སེམས་
ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ དེ་ལས་ སྒྲོ་ནོར་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་
དངོས་ཚུ་ ཆད་འཛིན་འགོ་དཔོན་གྱིས་ཞིབ་དཔྱད་འབད་ས་ལུ་གོ།
- (༡༥) གདུག་རྒྱུབ་ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་ལུ་ན་བྱུག་ ཡང་ན་ སྤྱུག་བསྐལ་མྱོང་
བརྩལ་ནི་ཨིན་མི་ བྱ་བ་དང་སྦྱོད་ལམ་ཚུ་ལུ་གོ།
- (༡༦) ལས་ཁྲུངས་ཟེར་མི་འདི་ སྒྲོ་ནོར་ལས་ཁྲུངས་ལུ་གོ།

- (12) “Breed improvement” means the scientific identification of genetically superior animals for purposes of improving the production or performance ability of the animal population.
- (13) “Certified Veterinary Practitioner” shall mean those persons who have the qualification of veterinary degree, diploma or certificate and are registered with the Veterinary Council of Bhutan.
- (14) “Checkpoint” means any strategic point along the motorable road, footpath or any route for conducting inspection of animal, animal products, animal feed and animal related items by the regulatory official.
- (15) “Cruelty” means actions or behaviours which are intended to cause pain or suffering to the animals.
- (16) “Department” means the Department of Livestock.

(༡༥) རྩོམ་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་འཛུལ་སྒྲོ་བཟུང་མི་འདི་ ཁྲིམས་ལྟན་གྱི་ཐོག་ལས་
སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ སེམས་ཅན་
དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་རྩོམ་ཚུ་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འབག་ནི་ལུ་ ལྷན་ཁག་གིས་
གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་ རྩོམ་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་ དམིགས་བསལ་གྱི་ས་
གནས་ དཔེར་ན་ གནམ་གྱུ་ཐང་དང་ས་མཚམས་ལུ་གོ།

(༡༦) མེད་པ་བཟོ་ནི་བཟུང་མི་འདི་ ཉེན་སྲུང་ དང་ རྩོམ་འབབ་ལྟན་པའི་ཐོག་ལས་
སེམས་ཅན་ སེམས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ ཡང་ན་ སེམས་
ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཅད་རྩོམ་ཚུ་ ཉན་གཞི་བྱུང་སྤེལ་འགྱུ་ནི་ བཅོག་གི་བ་
འབྱུང་ནི་ ཡང་ན་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་ མི་ དང་ ཡང་ན་གཞན་
སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་གཞོན་རྒྱུ་འབྲེལ་འབྱུང་ནི་ལས་ སྤོམ་འགོག་འབད་ནི་འི་
དོན་ལུ་ ཕྱིར་བལྟད་ ཚུལ་བཅོས་ དང་ གཏོར་ཤིག་འབད་ནི་ལུ་གོ།

(༡༧) བཀྲམ་སྤེལ་འབད་མི་བཟུང་མི་འདི་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་དང་ ཆག་གི་རྒྱ་ཆ་
ཚུ་ རྒྱལ་འབྲེལ་དང་བཀྲམ་སྤེལ་འབད་མི་ དེ་ལས་ ཚོང་སྤྱོད་འབབ་མི་
དབང་ཚད་ཅན་གྱི་མི་ངོ་ ཡང་ན་ ལས་སྤེལ་ལུ་གོ།

- (17) “Designated point of entry” shall mean specific locations such as airport, land border crossing that has been officially designated by the Ministry for the legal entry of animal, animal products, animal feed and animal related items into the country.
- (18) “Disposal” means safe and appropriate removal, treatment, and destruction of animal, animal products, animal feed or animal related-items to prevent the spread of disease, contamination, or further harm to the environment, humans, or other animals.
- (19) “Distributor” shall mean an authorized person or entity involved in the transportation, distribution and sale of animal feed and feed raw material.

(༡༠) འགོ་ཐོག་ཉེན་བར་ཅིམ་ལུགས་ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་ཁོངས་ ཡང་
ན་ བཅད་ཚན་ཚུ་ནང་ ཉེན་བར་འབད་དགོ་པའི་ཉེན་བར་འབད་དགོ་པའི་
ནད་གཞི་ དང་ འབྲུ་ནད་ འཐོན་བའི་སྤངས་ འཐོན་བའི་སྤངས་ ཅུས་
ཚུ་ཁར་བདའ་བུན་ནི་དང་སྟན་ཅུ་འབད་ནི་ དེལས་ བར་སྤྱོད་འབད་ནིའི་
ཅིམ་ལུགས་ལུ་གོ།

(༡༡) འབྲུང་བཞིན་ནད་གཞི་ཟེར་མི་འདི་ ཤེས་རྟོགས་ཡོད་པའི་ ནད་འབྲུབ་གྱི་
འགྲུ་བ་ ཡང་ན་ ས་ཁམས་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ རིགས་སྒྲ་གསར་པ་ནང་
བྱབ་སྤེལ་འགྱུ་མི་ལས་བརྟེན་ སེམས་ཅན་ཡང་ན་མི་མངགསོ་བའི་གནས་
སྤངས་ལུ་ གཞི་དོན་སྤྱོད་སྤོམ་སྤེ་བཀལ་མི་ ནད་གཞི་ ཡང་ན་ འབྲུ་ནད་
གསར་པ་འཐོན་མི་ལུ་གོ་ནི་དང་ ཡང་ན་ ཉེ་མ་ངོས་འཛིན་མེད་པའི་ནད་
འབྲུལ་དང་ ནད་གཞི་འདི་ འགོ་ཐོག་ངོས་བཟུང་འབད་མི་ལུ་གོ།

(༡༢) ལས་སྡེ་ཟེར་མི་འདི་ ལས་འཛིན་དང་མཉམ་འབྲེལ་ དེལས་ ཁྲིམས་དོན་
གཞི་བཀོད་གཞན་ཚུ་བཅུ་ ཁྲིམས་མཐུན་ངོས་འཛིན་ཡོད་པའི་འདུས་
ཚོགས་ཚུ་ལུ་གོ།

(༡༣) སོན་ཅུ་ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་དང་སྤྱོད་ཤིང་ཚུ་ རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་ནི་དོན་ལུ་
རྒྱུན་སྦྱོང་འབད་ཡོད་མི་ རིགས་མཚན་གྱི་ཐོན་ཁུངས་ དེ་ཡང་ སོན་དང་ཅུ་
ཕན་ དེལས་ རིགས་མཚན་གྱི་བར་དོན་འབག་མི་རྩལ་ཕན་(འི་ཨེན་ཨེ)
ཚུ་ལུ་གོ།

- (20) “Early Warning System” means a system for the timely detection, reporting and communication of occurrence, incursion or emergence of diseases, infections or infestations in a country, zone or compartment.
- (21) “Emerging Disease” means a new occurrence in an animal of a disease, infection or infestation, causing a significant impact on animal or public health resulting from a change of a known pathogenic agent or its spread to a new geographic area or species; or previously unrecognized pathogenic agent or disease diagnosed for the first time.
- (22) “Entity” shall mean a legally recognized organization including corporations, partnerships, and other legal structures.
- (23) “Germplasm” - refers to genetic resources such as seeds, tissues, and DNA sequences that are maintained for the purpose of animal and plant breeding

- (༡༤) འབྲུ་ཉེན་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་དང་མི་གཅིག་ལས་
གཅིག་ལུ་ ཡང་ན་ སེམས་ཅན་དང་མི་གི་བར་ན་ འབྲུ་སྤེལ་རྒྱུ་གས་པའི་
ཕྱ་འབུཔ་ཅིག་གིས་ འབྲུང་མི་ནད་གཞི་ལུ་གོ།
- (༡༥) ཐོན་སྐྱེད་གྱི་རྒྱ་སྐྱབ་ཟེར་མི་འདི་ བོད་ཅུང་དང་ཕག་ཅུང་ བྱི་ཅུང་ ཉ་ཀྱ་ དེ་
ལས་ སློ་ཞོར་གྱི་རྩ་ཆག་གི་སོན་ ཡང་ན་ ལྷང་མ་རྒྱ་ཐོན་སྐྱེད་འབད་ནིའི་
རྒྱབ་སྐྱོར་ལུ་གོ།
- (༡༦) བརྟག་དཔུང་ཁང་ཟེར་མི་འདི་ བརྟག་དཔུང་དང་དབྱེ་དཔུང་ དེ་ལས་ བཟོ་
སྦྱར་གྱི་ལཱ་འགན་རྒྱ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ་ གྲུབ་འབྲས་རྒྱ་ བདེན་དཔུང་
འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ འཕྲུལ་རིག་དང་ རྩོགས་གྲུབ་ཅན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་རྒྱ་
གིས་ ལངས་སྤེལ་ཡོད་པའི་ གཙུག་སྤེལ་ལུ་གོམ་ཨིན།
- (༡༧) སློ་ཞོར་ཟེར་མི་འདི་ བཀོལ་སྦྱོད་དང་འོང་འབབ་གྱི་དོན་ལུ་ཨིན་མི་ ལྷད་རྒྱབ་
སེམས་ཅན་དང་ ཐོམ་གཅིག་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ ཅུ་ གསེར་སྦྱང་ ཉ་
པགས་རྒྱབ་སྤོག་ཆག་ར་ལུ་གོ།
- (༡༨) སློ་ཞོར་གསོ་སྦྱོང་ཁང་ཟེར་མི་འདི་ ཉེར་སྦྱོད་ཐོན་སྐྱེད་བཟོ་ནི་དང་ རིགས་རྒྱུད་
སྤེལ་ནིའི་དགོས་དོན་ལུ་ སློ་ཞོར་གསོ་སྦྱོང་འབད་མི་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་
མཐུན་རྐྱེན་རྒྱ་ལུ་གོ།

- (24) “Infectious Disease” means a disease that is caused by a microorganism, capable of transmission from one host to another.
- (25) “Input Production” means support provided for the production of inputs such as calves, piglets, day-old chicks, fingerling and feed and fodder seeds or seedlings.
- (26) “Laboratory” means adequately equipped institution staffed by technically competent personnel to carry out diagnostic, analytical and processing functions and validate the results.
- (27) “Livestock” means all ruminant and monogastric animals, poultry, bees, fish and crustaceans which are for use or profit.
- (28) “Livestock Farms” means an area or facility used to raise livestock animals for the production of commodities and breeding purposes.

(༢༩) ས་གནས་གཞུང་ཟེར་མི་འདི་ ཟེད་འོག་དང་ཁྲོམ་སྡེ་ དེ་ལས་ རྫོང་ཁག་ཚུ་
ནང་ བཅག་འབྲུ་སྒྲུབ་ཡོད་མི་དང་ བསྐོ་བཞག་གནང་ཡོད་མི་ཡིག་ཚང་
གཉིས་ཆར་ལུ་གོ།

(༣༠) ལྷན་ཁག་ཟེར་མི་འདི་ སོ་ནམ་དང་སྒོ་ནོར་ལྷན་ཁག་ལུ་གོ།

(༣༡) ཉེན་བརྟེན་འབད་དགོ་མི་ནད་གཞི་ཟེར་མི་འདི་ ལྷན་ཁག་གིས་ཆ་འཛོག་
འབད་ཡོད་མི་ནད་གཞི་ དེ་ཡང་ བྱབ་སྤྲེལ་འདི་ངོས་འཛིན་འབད་མ་ཅིག་
ཡང་ན་བྱབ་སྤྲེལ་འཛོན་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་ཆེ་ འདི་འཕྲོ་ལས་ བཅའ་
ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ གཞུང་གི་དབང་འཛིན་ཚུ་ལུ་ ལྷན་ཁྱུ་འབད་དགོ་
མི་ སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གཞི་ལུ་གོ།

(༣༢) བྱབ་སྤྲེལ་ཟེར་མི་འདི་ ནད་ཡམས་བརྟག་དཔྱད་སྡེ་ཕན་ནང་ ནད་གཞི་
གཅིག་ ཡང་ན་ མངམ་ཐོན་མི་ལུ་གོ།

(༣༣) མི་ངོམ་ཟེར་མི་འདི་ མི་ངོ་དང་ཆོང་སྡེ་ ལས་འཛིན་མེན་པའི་ཆོགས་པ་ མི་
མང་ ཡང་ན་ སྒྲེར་སྡེ་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་མཐུན་མངའ་འཁུལ་ལས་སྡེ་སོ་སོ་
ཅིག་སྡེ་བཅུ་མི་ ངོས་འཛིན་ཅན་གྱི་མི་འཐུན་ཆོགས་ཅིག་ལུ་གོ།

(༣༤) གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་ཟེར་མི་འདི་ མི་ངོམ་གི་བདག་དབང་ནང་ གྲོགས་
དོན་ལུ་བདག་འཛིན་འཐབ་བཞག་མི་སེམས་ཅན་ལུ་གོ།

(༣༥) སྒྲེར་གྱི་གསོ་སྦྱང་ཁང་ཟེར་མི་འདི་ སྒྲེར་གྱི་མི་ངོམ་ཚུ་གིས་ འཛིན་སྦྱང་དང་
ལས་སྦྱོང་འབད་མི་གསོ་སྦྱང་ཁང་ལུ་གོ།

- (29) “Local Government” shall mean both elected and appointed offices in Gewog, Thromde and Dzongkhag.
- (30) “Ministry” means Ministry of Agriculture and Livestock.
- (31) “Notifiable Disease” shall mean a list of animal diseases approved by the Ministry and that, as soon as detected or suspected, should be brought to the attention of the Government Authorities in accordance with this Act.
- (32) “Outbreak” means the occurrence of one or more cases in an epidemiological unit.
- (33) “Person” shall mean an individual, a company, an unincorporated association, public or private agency or any body of persons recognised as a distinct legal entity.
- (34) “Pet Animal” means an animal kept for companionship under the ownership of a person.
- (35) “Private Farm” means a farm that is managed and operated by private individuals.

(36) མི་མང་ས་ཁོངས་ཟེར་མི་འདི་ ཚོང་ལས་ལྟེ་བ་དང་ སློ་སྟོན་ལྟེ་བ་ གཙུག་སྡེ་
མི་མང་འཛོམས་ས་ མི་མང་སྐྱེལ་འབྱེན་ དེ་ལས་ ས་ཁོངས་གཞན་ ཡང་
ན་ གཞུང་གིས་མི་མང་ས་ཁོངས་སྤྱོད་ས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་ ས་ཁོངས་ཚུ་
ལུ་གོ།

(37) ཟུར་བཞག་ཟེར་མི་འདི་ བྱང་འབྲུག་ ཡང་ན་ བྱང་གཞི་ཡོད་པའི་དོགས་པ་
ཡོད་མི་ སེམས་ཅན་ ཡང་ན་ ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ གསལ་བཀོད་འབད་མི་དུས་
ལུན་ནང་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་གྱིས་ ལྷ་རྟོག་གི་དོན་ལུ་བཞག་མི་ལུ་གོ།

(38) ལྷ་ཆ་ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་གྱི་ཆག་ བཟོ་སྐྱེད་གི་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་
འཐབ་མི་རྩིས་གང་རུང་ལུ་གོ།

(39) ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་བཟའ་ཆས་དང་སྐྱེན་རིགས་
དབང་འཛིན་ ཡང་ན་ གཞུང་གིས་དོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་ ལས་སྡེ་
གཞན་གང་རུང་ལུ་གོ།

(40) ཉེན་ཁ་ཟེར་མི་འདི་ ངན་པའི་བྱུང་རྒྱུན་འབྱུང་སྤྱིད་པའི་འོས་འབབ་དང་ འདི་
དང་འབྲེལ་བའི་ སྐྱེ་ལུན་རིག་པ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གཞི་པ་ཚུ་གི་ཚད་
གཞི་ལུ་གོ།

(41) ཉེན་ཁའི་དབྱེད་བྱེད་ཟེར་མི་འདི་ གཞི་དེ་ཉེན་དོས་འཛིན་དང་ ཉེན་ཁའི་
བརྟག་ཞིབ་ འཛིན་སྐྱོང་ དེ་ལས་ བད་སྤྱོད་གྱི་བྱ་རིམ་ལུ་གོ།

- (36) “Public places” means commercial centers, recreational centers, institutions, public gatherings or spaces, public transportation; or any other places or areas as may be declared by the Government as public places.
- (37) “Quarantine” means confinement of animal or animal product that may be harbouring pests or diseases for specified period under observation by the regulatory authority.
- (38) “Raw material” shall mean any ingredients used in production of animal feed.
- (39) “Regulatory Authority” shall mean Bhutan Food and Drug Authority or any other agency identified by the Government.
- (40) “Risk” means the likelihood of the occurrence and the likely magnitude of the biological and economic consequences of an adverse event or effect on animal or human health.
- (41) “Risk Analysis” means the process composed of hazard identification, risk assessment, risk management and risk communication.

- (༤༢) སྔོན་གནས་ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་ཚུ་ ལྷང་མ་ 'ཆར་པ་' ཉིམ་ དེ་ལས་
གང་བ་ལས་ཉེན་སྐྱོབ་འབད་མི་ གནས་སྐབས་ཡང་ན་གཏན་འཇངས་ཀྱིས་
ཁོངས་ལུ་གོ།
- (༤༣) སྤྱང་འབྲམ་སྔོན་མི་སེམས་ཅན་ཟེར་མི་འདི་ མི་ངོམ་གང་རུང་གི་ བདག་
དབང་ལུ་མེད་མི་ རང་དབང་སྤྱང་འབྲམ་སྔོན་མི་སེམས་ཅན་ལུ་གོ།
- (༤༤) ལྷ་རྟོག་ཟེར་མི་འདི་ ལམ་ལུགས་དང་འཁྲུལ་ སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་འཕྲོད་
བསྟེན་དང་འབྲེལ་བའི་ འབྱུང་བཞིན་པའི་བད་དོན་དང་གནས་ཚུལ་བསྟུ་
སྒྲིག་ དབྱེད་བྱུད་ དེ་ལས་ ཏུས་ཚེད་ཁར་ བད་དོན་སྤེལ་མི་ལུ་གོ།
- (༤༥) ལྷ་རིག་གནས་ཚད་ཟེར་མི་འདི་ གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་ཚད་གཞི་དང་བྱ་རིམ་
ཐབས་ལམ་དང་ལག་ལེན་ཚུ་ གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོད་མི་ལམ་ལུགས་
ཡང་ན་ དགོས་མཁོ་ཚུ་ལུ་གོ།
- (༤༦) ཆོ་ཐར་གྱི་ལས་སྤྱ་ཟེར་མི་འདི་ ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ནང་ ཆོས་ལྷན་གྱི་ལག་
ལེན་ དེ་ཡང་ སེམས་ཅན་ཚུ་ སྟོག་སྐབས་འབད་ནི་དང་རང་དབང་བྱིན་ནི་
དེ་ལས་སེམས་ཅན་ཕན་བདེ་འུ་གནས་ཚད་དང་འཁྲུལ་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་མི་
ལུ་གོ།

- (42) “Shelter” means a place or an area temporary or permanent that protects animals from wind, rain, sun and cold.
- (43) “Stray Animal” means an animal wandering at large and not being under the control or charge of any person.
- (44) “Surveillance” means the systematic ongoing collection, collation, and analysis of information related to animal health and the timely dissemination of information.
- (45) “Technical Standards” means established norms or requirements that set uniform criteria, processes, methods and practices.
- (46) “Tshethar Activity” means a religious practice in Buddhism where animal is being rescued, liberated and managed in compliance with the animal welfare standards.

(༤༡) རྒྱལ་སྤྱིའི་སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་ལག་ཁྱེར་ཟེར་མི་འདི་ ཅན་འབྲེན་ཕྱིར་
ཆོང་གྱི་དོན་ལུ་ སློ་ཞོར་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དགོས་མཁོ་ཚུ་སྤྱབ་ནི་ལུ་ སྤྱིལ་
འབྲེན་དང་འབྲེལ་བའི་ སེམས་ཅན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་གསལ་སྟོན་ཚུ་ བདེན་
ཁྲུངས་བཀོད་མི་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་སློ་ཞོར་འགོ་དཔོན་གྱིས་བདེན་སྦྱོར་འབད་མི་
གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ལུ་གོ།

(༤༢) སེམས་ཅན་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་སྤྲན་བཙུག་ཁང་ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་གྱི་
འཕྲོད་བསྟེན་ཞབས་ཏྲུག་ཕུལ་སའི་ དབང་ཚད་ཡོད་མི་གཙུག་སྡེ་ལུ་གོ།

(༤༣) མི་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བར་ན་འབྲུ་ཉེན་ཡོད་མི་ནད་གཞི་ཟེར་མི་འདི་ མི་དང་
སེམས་ཅན་གཉིས་གྱི་བར་ན་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་འབྲུ་མི་ ནད་གཞི་
གང་རུང་ལུ་གོ།

- (47) “International Veterinary certificates” means official documents, endorsed by an official veterinarian of a country, attesting to animal health statements related to the shipment to ensure that the commodity for import meets animal health requirements.
- (48) “Veterinary Clinic” means an authorized establishment where animal health care services are provided.
- (49) “Zoonoses” means any disease transmissible between animal and human and vice-versa.